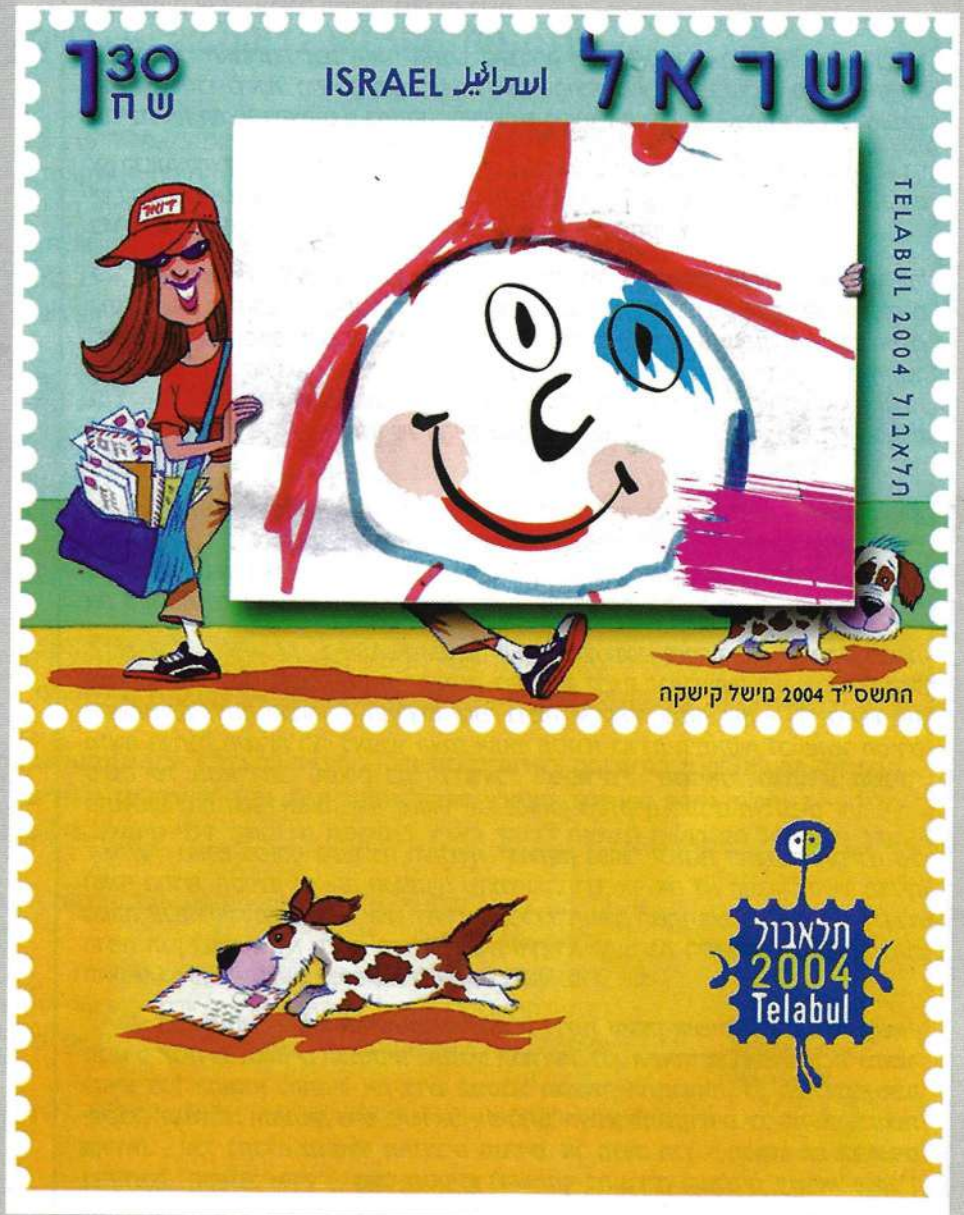

מגזין הבולאים בישראל

גליון מס' 51-52 • אייר • אפריל 2004 • המחיר 30 ש"ח

תערוכת הבולים הלאומית "תל אביב 2004"
מציגה "צייר לך בול"

לגליון זה מצורף
מוסף מיוחד:
"רדיו ותעופה"
אוסף לדוגמא

יודאיקה • הנפקות • חדשות מהארץ • חדשות מהעולם

הפירוק

מסוף מיוחד - אוסף לדוגמא - "רדיו ותעופה"

ס"ב"ש זה מצורף מסוף צבע מיוחד ובו העתק אוסף תחרותי של **ג'יאנקרלו מורלי**, יו"ר ועדת איסוף נושאים של איגוד הבולאות העולמי - FIP. האוסף הוא בן 16 דף, לפי כללי התחרות באגף החדש - "מסגרת בודדת".

אסף זה משתתפים אוספים מאורגנים לפי עקרונות מסורתיים (בולים של ארץ ותקופה מסוימים), מסוג "תולדות הדואר" (מעטפות המראות תעריפים ונתיבים), בולאות נושאים (בולים, מעטפות, חותמות וכו' מכל המדינות - המנתחים נושא נבחר), ועוד. הכל - מוגבל ל-16 דף בלבד, במקום 80 או 124 דף באגפים הרגילים. הכוונה היא להציג נושאים שמטבעם מצומצמים או אין עבורם פריטים דואריים רבים.

בלעניים האחרונות זכה האגף החדש בהצלחה רבה בתערוכות הבין לאומיות - כאשר המבקרים זכו לראות נושאים מעניינים חדשים שהוצגו בצורה אפקטיבית. מגבלת השטח מחייבת את המציג להצטמצם בטקסט, להשתמש בחומר הטוב ביותר - בקיצור - לא לשעמם.

אין הכוונה להציג פריטים נבחרים/נדירים/יקרים בלבד מתוך אוסף נרחב יותר, גם בתצוגת 16 דף יש לפתח נושא בשלמות. גם הצגת תמצית הנושאים/עיקרי הנקודות בלבד איננה רצויה - כי גם בדרך זאת לא נשיג ניתוח רציני, מקורי ומעניין של נושא המחקר שלנו.

כ"ב"ש 49-48, עמודים 34-35, פירסמנו מאמר של **ג'יאנקרלו מורלי** - המספר על התלבטויותיו בעת הכנת התצוגה לדוגמא "**רדיו ותעופה**". אילו היה מציג אוסף רחב יותר, בשם "**תולדות הרדיו**" ב-80 דפים, יכול היה לכלול בו תת-פרק בשם "**רדיו ותעופה**". משיקולי השגת איזון בטיפול בכל ההיבטים של הנושא - אפשר היה להציג אולי 5-6 דפים המתארים את הקשר בין רדיו לתעופה. התצוגה שבמוסף המיוחד איננה סיכום נקודות עיקריות בלבד; היא גם איננה ירידה לפרטי פרטים. היא **סינתזה** של ההיבטים ההסטוריים, הפוליטיים, הסוציאליים והעיסוקיים של הנושא.

התקווה הגדולה היא שהאגף החדש יביא לזירה התחרותית מציגים חדשים - והתקווה טרם התממשה. נראה שהכנת תצוגה תחרותית תימאטית מעמידה בפני האספן אתגר אינטלקטואלי ובולאי קשה והחסכון בעבודה הטכנית (16 דף במקום 62-80) - איננה מכרעת. יש ללמוד ולעכל את עקרונות בניית תצוגת נושאים ואנו מקווים כי עיון במוסף יקל על כך.

ג'יאנקרלו מורלי, ב-FIASH (בטאון FIP) ממרץ 2004, מאיר כי אין זה סביר לצפות ממצוג מתחיל להכין תצוגה בגישת הסינתזה. לכן, בעוד ברמה הבינלאומית הוא מצפה להגביל ההשתתפות לרמה הגבוהה - המלצתו שונה ברמה הלאומית ומטה. שם - כדי להשיג את מטרת הרחבת השורות רצוי לאפשר הצגת אוספי מסגרת בודדת תימאטית גם כאשר הם רק סיכום של נושא רחב. נושאים כגון "**כדורגל**", "**ציפורים**", "**מסכניות**", "**מלחה"ע השנייה**" מתאימים להתנסות ראשונה. יותר מאוחר יוכל האספן להתקדם ליעדים מאתגרים יותר.

מורלי שימש כשופט בתערוכה העולמית "**בנגוק 2003**" ולמרות ההצלחה הגדולה של האגף החדש, הסכימו גם יתר השופטים שהמציג החדש, אף אם לא התכוון להשיג מדליה גבוהה, עלול להיות מובך כאשר יהיה היחידי שיקבל רק תעודת השתתפות - ולא מדליה. לכן לא הרמה הבין לאומית היא נקודת התחלה רצויה ואף לא התערוכה הלאומית. יש מדינות בהם חושבים לשפוט התצוגות המופיעות לראשונה באגף נפרד.

סוף המשתתף בתצוגה תחרותית יוכל להגיע לרמת סיפק אישית גבוהה ביותר, שאין מגיעים אליה כל האחרים העוסקים בתחביב הבולאות. לכן, התאחדות בולאי ישראל נחשה לסייע לכל המשתתף להתחיל את דרכו במסלול התצוגה התחרותית. כל מציג לראשונה יתקבל לתערוכת המעטות שיש בישראל, אפילו על חשבון המתקדמים. כל המשתתף בעצת ההערות - יוכל לקבלם ממספר מתנדבים מנטים. אך חשוב מכל - תלמדו את המצגים בתערוכת "תלאבול 2004" - ואולי תספיקו להשתתף בתערוכה העולמית "ישראל 2008"!

קריאה מהנה
מערכת "שביל"

התאחדות בולאי ישראל

גיליון מס' 52-51
ניסן תשס"ד — אפריל 2004
מחיר: 30 ש"ח
מוני שנת: 80 ש"ח

בהוצאת התאחדות בולאי ישראל
מען המערכת: ת"ד 4523, ת"א 61045
טלפקס: 03-6295547
E-mail: ipf@netvision.net.il
http://www.israelphilately.org.il

מנכ"ל: טיבי יניב
עורך ראשי: אברהם דיסון
עורך משנה: זהר נוי
עיצוב גרפי: א. אורן הפקות דפוס

הפקה: א. אורן הפקות דפוס
שדרות רוטשילד 109, ת"א

תוכן

4 חדשות דואר ישראל
אין סיבה לדעה כי חזלה שחזקה

7 באיסוף בולי ישראל

8 יעקב שבתאי — איש השנה בבולאות

9 היו ימים: מארכיון השירות הבולאי

10 הנפקות זור"ל

12 חדשות מארץ

14 ה"מלכות" של בולי החקלאות
דעה אישית: מעטפות "יום ראשון"

16 בדעיכה
יודאיקה — איינשטיין ממשיך

18 לצבור פופולאריות

20 חותמות דואר ישראל
תצוגת דואר שעבר חיסוי באגודה המלכותית לבולאות בלונדון

22 200 שנה לדואר של "רפובליקת שבעת האיים האיוניים"

23 רשימת התצוגות ב"תלאבול 2004"

24 חדשות המעולם

25 מהעיתונות העולמית

28 על המדף

29 מודעות חילופין

30 חדשות מהעולם

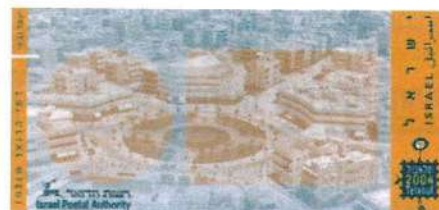
31

תערוכת הבולים הלאומית "תלאבול 2004" בהשתתפות בין לאומית

גני התערוכה בת"א, מ-3 עד 6 במאי 2004
שעות הפתיחה: 12.00-22.00 – כניסה חינם

- כל אזרחי ישראל מוזמנים לבקר בתערוכת הבולים הלאומית שבה:
- הזדמנות לראות כ-600 דפי תצוגה.
- 3 אוספי דואר עברי המוצגים לראשונה בארץ ובהם כל הצעות העיצוב, ניסיונות ההדפסה וניסיונות הצבע, תשניות וגיליונות דפוס שלמים.
- כמה אוספים נושאים מעולים מספרד ומהארץ בנושאי טבע, מדע, בעלי חיים, מוסיקה ועוד.
- אוספים נדירים ביותר של ארץ ישראל החל ממכתב מעוכ מהמאה ה-15, דואר זר בתקופה העותומנית, הדואר המנדטורי, תקופת המעבר, ודואר ישראל.
- כמה מאוספי גליונות המירב הטובים בעולם מפורטוגל.
- מדור חדשני של תצוגות תחרותיות בנות 16 דף, כל אחת – כל נושא – בתמיצת איכותית.
- הקלאסיקה האירופאית – אוסטריה, בלגיה, ספרד, פורטוגל, רוסיה ועוד.

סוחרי בולים מהארץ ומארה"ב יציעו מגוון גדול של פריטים בולאיים. הסוכנות הבולאית הבין לאומית IGPC מניו-יורק ימכור בולים בערך נקוב מכ-60 מדינות. ציוד בולאי משתי חברות ענק גרמניות יוצע גם כן במחירים מיוחדים.

השירות הבולאי יוצא בתערוכה בפרויקט חדשני – "צייר לך בול". רק המבקרים בתערוכה יוכלו לצייר במקום, על דף חלק – ציור לפי מידת כשרונם. הציור יסרק למחשב וניתן יהיה להזמין עד 2 גיליונות של 20 בולים לכל מזמין (26 שקל ערך נקוב של 20 בולים תקפים לדואר בארץ בתוספת 10 שקל דמי טיפול). גיליונות אלה יוכנו אך ורק בתערוכה.

- כל יום תהיה חותמת מיוחדת (יום פתיחה, יום פורטוגל, יום ספרד ויום בולאות ארץ הקודש).
- קונטרס חגיגי מיוחד יימכר רק למינזיים ולבאי התערוכה.
- באתר התערוכה תפעל נקודת דואר מצוידת במחשב עם תווית מס"ד מיוחדת. כמו כן תפעל מכונת עמיאל סימא עם תווית מעוצבת במיוחד לתערוכה.
- בכל משך התערוכה יאורגנו סיורים מודרכים עם הסבר לקהל הרחב.

- בואו ותהנו -

תוכנית ההנפקות עד לסוף השנה

הוקמו יותר מ-100 מגדלי שעון ברחבי האי מפריה העותומאנית. בהקמת המגדלים בי קש הסולטן להטביע חותם אישי להעביר מסר של דייקנות וקיד מה לכניסת תורכיה לעידן המודרני האירופי. בתחומי ארץ ישראל ידועים 6 מגדלי שעון. חמשת המגדלים הנכללים בספרות הבולאית הם: בצפת, עכו, בחיפה, בירושלים וביפו ומגדל ישישי בשכם. מגדל שביעי, שקיים ספק לגביו, אם הוא נחשב למגדל שעון, נמצא בצרת.

49 ש"ח. כן הוכנה גם סידרה של 5 גלויות מירב (התאמה) לבולים. הבולים בעיצוב זינה וצביקה רויטמן. אגב, מגדל השעון ביפו שובץ גם בתווית ביול סימה.

השירות הבולאי החליט להנפיק 5 בולים בערך של 1.30 כל אחד בגיליוניות של 10 בולים כל אחד. קונטרס מהודר לתערוכת "תלאבול 2004" "מגדלי שעון נים", המורכב מ-6 גיליוניות זיכרון עם דפי הסבר כרוכים בפנקס בערך נקוב כולל של

יובל להתאחדות הכדורגל האירופית

אופ"א – התאחדות הכדורגל האירופית, הוקמה ב-15 ביוני 1954, במהלך משחקי גביע העולם בשווייץ. להקמה היו שותפים נציגים של 30 התאחדויות לאומיות, שביקשו לחזק את מעמדה של אירופה בתחום הכדורגל העולמי.

ישראל נתקבלה כחברה באופ"א בשנת 1994. כיום חברות בהתאחדות כ-52 מדינות והיא מרחיבה את עיסוקיה גם לתחומים חברתיים. מחיר הבול 6.20 ש"ח. מעצב משה פרג.

20.4.2004

יום הזיכרון – גן הנעדרים

גן הנעדרים הוקם ביוזמתה של היחידה להנצחת החייל במשרד הביטחון. הגן הוקם על חלקת הנעדרים בבית העלמין הצבאי בהר הרצל בירושלים, נפתח רשמית השנה לקהל.

במרכזו של הגן – קיר השמות של מאות חללי מערכות ישראל, שנפלו בגבולות הארץ ומחוצה לה ומקום קבורתם לא נודע. בחורשה, בחלק הצפוני של הגן, מוצבות יותר מ-200 "כריות לזכר" נעדרי מלחמת העצמאות, מלחמת יום הכיפורים, טייסים וימאים ואת גבולו הצפוני של הגן תוחמת האגדרטה לחללי הצוללת אח"י "דקר". מדי שנה, בד' באדר, מתקיים במקום הטכס הממלכתי הרשמי לזכר הנעדרים במערכות ישראל.

המחיר 1.30 ש"ח המעצב חיימי קיבוץ.

3.5.2004

מגדלי שעון עותומאניים – 5 בולים

מגדלי השעון בארץ ישראל נבנו לציון חצי יובל לשלטונו של הסולטן העותומאני עבדול חמיד השני שחל בשנת 1900. לרגל האירוע

100 שנה לפטירתו של הרצל

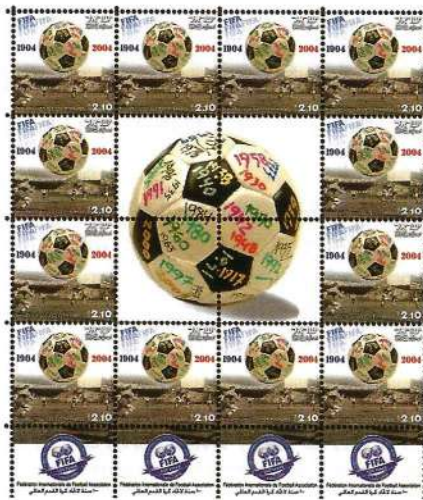
בול משותף עם אוסטריה, ועם הונגריה (בול לכל מדינה).

יובל למוסד לביטוח לאומי

סיפורי חבורות (3 בולים).

נתב"ג 2000

"צייר לך בול"

יפק אך ורק בתערוכת "תלאבול 2004" בגיליונות של 20 בולים. ערך נקוב 1.30x20 ש"ח = 26 ש"ח. הגיליונות ימכרו ב-36 ש"ח.

20.5.2004

הנפקה משותפת ישראל-איטליה

2 בולים ישראליים ו-2 בולים איטלקיים (בית כנסת ברומא).

6.7.2004

משחקים אולימפיים באתונה (3 בולים).

100 שנה להתאחדות הכדורגל הבינלאומית

הכללתו של ענף הכדורגל במשחקים האולימפיים המודרניים בשנת 1900, סללה את הדרך להקמתה של התאחדות הכדורגל הבינלאומית – פיפ"א, ב-21 במאי 1904. ההתאחדות הוקמה על ידי ראשי ההתאחדויות הכדורגל של צרפת, בלגיה, דנמרק, הולנד, ספרד, ושווייץ.

ההתאחדות לכדורגל של ארץ ישראל, הצטרפה לפיפ"א בשנת 1928 והשתתפה, לראשונה, במשחקי גביע העולם בשנת 1934. לאחר הקמת המדינה השתנה שם הארגון ל"התאחדות הכדורגל בישראל". ישראל העפילה למשחקי גמר גביע העולם בשנת 1970 במקסיקו.

תיאור הבול: תצלום מתוך המשחק הבינלאומי הראשון של נבחרת ישראל מול נבחרת ארה"ב. בתצלום נראה שמואל בן דרור מבקיע את שער הכבוד לנבחרת ישראל. המשחק הסתיים בתוצאה 3:1 לטובת ארה"ב.

המחיר 2.10 ש"ח. מודפס בגיליון של 12 בולים (4x4), כאשר באמצע (במקום 4 בולים) – 4 תוויות היוצרות כדורגל. עיצוב שבי אלמליח.

מועדים התשס"ד – לחם בישראל

(3 בולים)

מוסדות חינוך בישראל (3 בולים)

יובל לבנק ישראל (בול)

המכון למורשת בן גוריון

בול בגיליון חריג של 9, עם קישוט בצד.

8.12.2004

אמנות הציור (3 בולים)

יום הבולאות תיבות דואר – (3 בולים)

הדפסה נוספת לבולי "יד ושם"

ביום 9.9.2003, הנפיק השירות הבולאי סידרה בת 2 בולים לרגל מלאת 50 שנה למוסד "יד ושם". הבולים הופיעו בגיליון חריג המורכב מ-3 שורות 5 טורים. תאריך צמדת הגלופה הוא 10.6.2003 ומספר הגלופה הוא 524.

ביום 31.3.2004, הנפיק השירות הבולאי את הדפסה חוזרת של בולים אלה, בגיליון בן 6 בולים, 2 שורות, 3 טורים. תאריך הדפסת צמדת הגלופה הוא 7.1.2004 ומספר הגלופה הוא 553.

למנויים נשלחה הזמנת רכש שניתן היה לנצלה עד לסוף מרץ 2004 בלבד. אספנים שהגיעו לעמדת המכירה בשירות הבולאי לרכישת גיליונות ניתנה התשובה "הגיליונות עדיין לא סופקה".

תאריכי צמדת גלופה של

בולי המנורה

להלן הרשימה הסופית של תאריכי צמדת גלופה של בולי המנורה.
0.30 – 31.10.2002 אגורות.
31.10.2002, 30.10.2002 – 1 אגורה.

1.11.2002, 4.11.2002 – 0.20 אגורות.
1.11.2002 – 0.40 אגורות.
31.10.2002 – 0.50 אגורות.
4.11.2002, 5.11.2002 – 1.30 ש"ח.

מבולי ברכות ששימשו גם להדפסת גיליונות "הבול שלי" הודפסו הדפסות חוזרות של "חיבוקים ונשיקות" ו"חתן וכלה". התאריך המופיע בצמדת הגלופה של ההדפסה המקורית 21.10.2003 והתאריך החדש הוא 17.2.2003. קיים שוני בין ההדפסות.

בולי ישראל במכירות פומביות

בית המכירות "Roumet" מצרפת מכר במכירה שהייתה בינואר 2004, גזיר Cutout שכלל בולי דואר עברי שהם זוג אנכי של 1000 מיל, זוג עם שובל של 50 מיל, ובול של 20 מיל ובנוסף בול ירושלים עם שובל מלא. מחיר התחלתי היה 180 אירו. הפריט נמכר ב-264 אירו (כולל עמלות).

אצלנו, "בולי תל-אביב" ערכו מכירה שכללה בנוסף על בולי חו"ל, כ-500 מנות של מוקדמים, מנדט, תקופת מעבר וישראל ויודאיקה. פריטים שבהם גילו המציעים עניין מיוחד היו מכתב שנשלח על-ידי הדואר הצרפתי מירושלים דרך יפו למרסי (נמכר ב-7,600\$), פריט נדיר וייחודי מתקופת המנדט ביול של 12 לירות ו-175 מיל על שיק דואר.

בשנת 1943 סכום זה היה שווה למשך

כורת של מספר חודשים. המחיר הסופי היה \$9,500. בתקופת המעבר – מכתב מנהריה עם בול מנדט וחותרת תעמולה מס' 1 הגיע לסך \$10,000. במכירה היו מספר מנות של הדואר המצרי בפלשתינה במלחמת השחרור. מכתב רשום מוקדמים ממגדל (אשקלון כיום) עם מחיר התחלתי של \$800 נמכר ב-\$11,000.

גם בולי ישראל חגגו במכירה זו כאשר 75% מהפריטים שהוצעו נמכרו. מעטפת יום ראשון של סדרת דואר אוויר ראשונה נמכרה ב-\$5,250, מי"ר סדרת מרד צמדים הפוכים הגיעה ל-\$6,700 ומעטפת יום ראשון של בול הנגב נמכרה ב-\$8,000. רוב מעטפות היום הראשון של בול הנגב הנם עם חותרת מזויפת; יש לבדוק היטב ולקבל תעודה עבור פריט זה.

גם לאוספים הייתה הצלחה. אוסף ישראל ממועדים 1948 עד 1972 של בולי שבילים וצמדות נמכר ב-\$2,400. אוסף אחר של צמדות של תשניות בולים עם זרחן מ-1968 עד 1993 נמכר ב-\$950.

סדרה מלאה של 19 צמדות של גלופה ציפורים משנת 1963 עם כל תאריכי ההדפיסה נמכר ב-\$650.

אחוז מכירה גבוה במיוחד הושג במנות של בולי שובל מוקדמים כך גם קונטרסים שנמצאים כיום מאוד באופנה. מכתבים עם חותרת ו/או תעריפים מיוחדים נחטפו ע"י האספנים. ♦

אין סיבה לדעה כי חלה שחיקה באיסוף בולי ישראל

כך נאמר בפנל מיוחד שדן באיסוף בולי ישראל, ביום הבולאות:
יש כר מגוון, מעניין ונרחב לאספנים המקומיים

מימין לשמאל: יעקב שבתאי, איש השנה בבולאות; עו"ד אלי ובר, נשיא ההתאחדות; מוטי קרמנר, המנחה.

ואם אין זה משביע את האספנים הוא מוסיף להם הצעות למכביר לאפשרויות איסוף מחקריות דוגמת: בולי זיכרון, תשניות שונות, זרחן מלא או חלקי, סוגי הנייר, תאריכים שונים לרגל אירועים מיוחדים, גיליונות חריגים של 10 או 12 בולים והכל כיד הדמיון של האספן. הוא מוסיף "יש המון קונטרסים בישראל וגם אותם אפשר לאסוף". וגם לא שוכח לציין את תוויות הביול של המכונות האוטומטיות "פרמה" ו"קלוסנדרוף" שהפכו לחביבים בקרב האספנים. ולכל השלל המבורך הזה הוא ממחר להוסיף גם איסוף של תוויות דואר אוויר, תוויות דואר אקספרס ועוד והכל כדי להוכיח כי הירעה היא רחבה ביותר.

איסוף תימאטי ודמוי פילטלי

בהרצאתו עמד **סלוצקי** גם על אפשרויות האיסוף על בסיס תימאטי דוגמת: נופים, ציירים, חי וצומח, אישים, אתרים ומקומות ועוד. אבל מסתבר כי יש רבים המתמקדים גם בפריטים שאינם דואריים באופן מובהק – דוגמת איסוף דוגמאות של היטל עינוגים שהוטל בעבר על כרטיסי הקולנוע, בולי קרן הקיימת שהודבקו על תעודות התלמידים, דפי מזכרת למיניהן, בולי הכנסה, בולים מוניציפאליים ויש דוגמאות נוספות רבות.

"איסוף בולים זה כיף זו לא עבודה" הוא חתם את דבריו וכל מי שרוצה להתמסר לנושא יוכל למצוא כר פעילות רחב מעניין ומסקרן.

דומה כי למקוננים על-כך כי חלה ירידה דרסטית במספר אספני הבולים הישראליים צפויה אכזבה. העובדות מצביעות כי טרם עבר זמנה של האספנות הבולאית הישראלית ורבים ממשיכים לאסוף אותה באהבה ובשקדנות רבה וגם הדורות הצעירים מזרימים דם חדש למערכת. הטענה כי דלות החומר משפיעה על האספנים המועטים, גם היא אינה עומדת במבחן המציאות כי המגוון ואפשרויות האיסוף הם רחבים למדי וכל אחד יכול למצוא לעצמו את הנישה החביבה עליו, מה גם שהדבר אינו כרוך בהשקעות כספיות ניכרות שאינן בהישג ידם של אספנים רבים.

ביום הבולאות הוקדש דיון מיוחד לנושא הבער בהשתתפותם של האספן הוותיק **יואל סלוצקי**, מ"מ מנכ"ל השירות הבולאי **יעקב וידס**, ד"ר **יוסף וואלך** שמתמקד בנושאים ספציפיים בבולאות הישראלית ו**יורם גלעדי** – בעל בית מסחר לבולים.

בשל היקף הנושא לא ניתן היה להביא את כולו לידי מיצוי מלא, ומערכת "שביל" תמשיך לחשוף את הנושא החשוב הזה.

משתתפי יום הבולאות, שבדרך הטבע רובם אספנים מנוסים, לא הבינו בתחילה מה פתאום מספרים להם על התחומים הברורים להם כל כך. אך ככל שנושאי האיסוף נסרקו לפנייהם בכותרות בלבד – התחילו להבין מדוע חשוב לעלות זאת לסדר היום הציבורי; הקהלה הבולאי המנוסה הוא זה שיכול להפיץ ברבים עד כמה איסוף בולאות ישראל מגוון ומעניין.

כר נרחב ומגוון

יואל סלוצקי, היה הראשון שפתח את הדיון ולא חסך את שבט לשונו מאלה הרואים צל הרים כהרים. לדבריו, יש כר נרחב, פורה ומגוון של סוגי אספנות דוגמת: התקופות השונות (שירותי הדואר בא"י העותמנית; א"י המנדטורית; תקופת המעבר; ישראל), נושאים, סדרות מן המניין ועוד. **סלוצקי** טוען כי מעבר למיליון האוסף בכ-1,700 הבולים שהונפקו עד היום בישראל ניתן להתמקד בנושא מוגדר. בסכומים צנועים של השקעה ניתן להגיע לאוספים העומדים גם בקריטריונים הבינלאומיים. ואכן אספנים ישראלים רבים זכו במדליות זהב בתערוכות הבינלאומיות, לאחר שהחליטו להתמקד בנושא תחום.

סלוצקי עמד בדבריו גם על האפשרויות הרבות של האספנים מבלי לנקוט עמדה לגבי שיטת האיסוף. בין היתר, הוא מציין את האפשרויות הבאות כדוגמה בלבד: בולים חתומים, בלתי חתומים, בולים בעלי שובל מימין או משמאל, ואפילו בולים עם צמדיות לוח שהם ייחודיים לישראל.

הבול היפה ביותר לשנת 2003

האיסוף וכך גם ישראל תנפיק יותר גליונות בולים עם 8 עד 10 בולים ועם שוליים מקושטים וכוללים תוספת מוטיבים. נושאי ההנפקות נקבעו וייקבעו גם בעתיד לפי החלטות הממשלה – על כל המשתמע

— אמר וידס. ♦

יעקב שבתאי – איש השנה בבולאות

איש השנה בבולאות לשנת 2003 יעקב שבתאי, יכול להיות גאה בעובדה כי הדור הממשיך שלו ממשיך במסורת של איסוף בולים, בנו ונכדו, בהם נטע את האהבה לתחביב מגלים עניין רב ונטלו חלק באירוע ההכתרה של אביהם. גם רעייתו זכתה לברכות ממנו כאשר ציין את תרומתה הרבה בסיוע שנתנה לו לאסוף בראש שקט ולהתמקד בתחביב הגוזל ממנו משאבי זמן ניכרים ביותר.

שבתאי, ששימש כעבר טייס בחיל האוויר וקברניט בחברת "אל על", התמסר לאיסוף בעקבות טיסותיו התכופות... לפרי. שם הוא קשר קשרים עם סוחר בולים צרפתי שהכין עבורו מעטפה עם בולי צרפת, גרמניה והונגריה – אותם אסף באותם הימים. בנעוריו, הוא אסף אומנם בולים כתחביב כמו בני נוער רבים, אך זנח את התחביב לטובת אתגרים אחרים. לאחר שנים הוא נשאב שוב לעולם הבולאות.

אבל המפנה שלו היה בעקבות פגישתו עם **רפי לבנת** שהציג לו את מחקריו על בולי דואר עברי שייתפסו אותו וממנו לא פסק עד היום. מי שחושב כי דרכו של אוסף זה נסתיימה, אומר **שבתאי** "יש עדיין עבודה רבה ויש עדיין חורים שחורים בתחום זה שחובה לגלות אותם לציבור ואני ממשיך בעבודה במרץ ובשקדנות".

יעקב שבתאי השתתף במרוצת השנים בתערוכות רבות וזכה שם לפרסים החל מתערוכות לונדון בשנת 1980 משם המשיך לפריז, לברצלונה, לגרנדה, למלבורן והכותרת הייתה בתערוכת תאילנד אשתקד שם זכה בזהב גדול.

על הישגיו הבולאיים והצלחתו להביא את בולאות ישראל בכלל ואת בולי דואר עברי בפרט למעמד של זהב גדול, החליט הוועד המועל של ההתאחדות להעניק לו את התואר בולאי השנה לשנת 2003. ♦

האינפלציה לא הדביקה את המחירים

ד"ר יוסף וואלך, סקר בהוצאתו המאלפת את תקופת האינפלציה הגבוהה בישראל בשנות ה-80 והשפעתה על עולם הבולאות הישראלי. הוא הציג למשתתפים "מעטפות שטיחים" שכללו לא פעם עשרות בולים והכל כדי להדביק את העלויות במחירי הבולים שלא הדביקו את האינפלציה בת מאות האחוזים.

השירות הבולאי נאלץ להתמודד עם בעיה בלתי צפויה בעליל: לא ניתן היה להדפיס את הבולים כמתחייב מעליית המדדים המהירה והגבוהה והציבור נאלץ למלא את כל שטחה של המעטפה בבולים כדי לעמוד בתעריפים הנדרשים.

לא פעם שילם הציבור מחיר גבוה יותר בשל תוספת הבולים שהיה עליו להשלים. קשה להאמין כי רק לפני קצת יותר מ-20 שנה הייתה ישראל מצויה ברמת אינפלציה מהגבוהות בעולם ושולחי המכתבים נאלצו להשקיע זמן בהדבקת עשרות בולים על כל מעטפה על מנת לענות על התעריף הנדרש.

הנוער לא נוהר

בעל בית המסחר לבולים יורם גלעדי, קבל כי אין בין בני הנוער נהירה לעבר בולי ישראל והם אינם נוטים לרכוש אותם. הם מעדיפים את בולי החו"ל הצבעוניים על פני בולי ישראל.

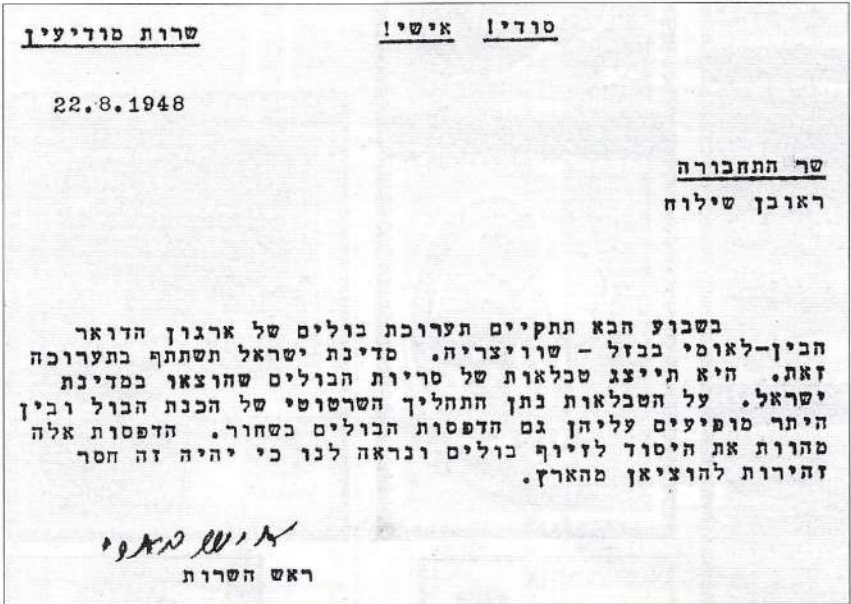

שמעות טענות רבות אצל המבוגרים כי מחירי בולי ישראל נמוכים מידי, אך מצב המחירים של בולי ישראל אינו שונה מרוב בולי העולם, כולל המערב המפותח. גם באירופה ובארצות הברית – ערכם הממוצע של הבולים המודרניים נקבע ע"י רמת האינפלציה: מחיר "ריצפה" הוא הערך התקף לשימושי דואר. אם האינפלציה גבוהה או אם המטבע הוחלף או הבולים אינם יותר בתוקף – מיליוני הבולים שהונפקו ונותרו בשוק – מביאים להיצע גבוה מעל לביקוש האספני. דווקא למשקיעים ספקולטיביים יש השפעה מרעננת בשוק. בולי נושא "אירופה" בעולם או בחירה של מספר משקיעים ספקולטיביים בכמה בולים ישראליים – מביאים לפעמים לעלויות דרסטיות במחירים. גלעדי הביא דוגמאות לספקולציות שהצליחו להביא למחיר גבוה ויציב עד היום וגם מקרים לספקולציות שנכשלו לגמרי.

יעקב וידס, מ"מ מנהל השירות הבולאי הציג את מגמות השוק של השירות הבולאי. השירות משתדל לעקוב אחרי התפתחות אופנות

היו ימים: מארכיון השירות הבולאי

(כיצד דאגו פעם למניעת זיופי בולים)

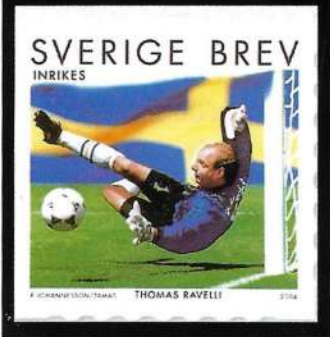
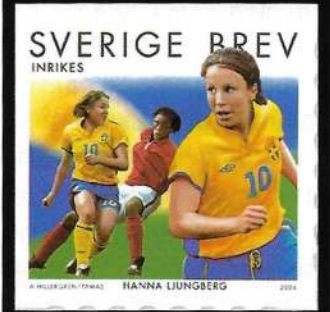
להלן הטקסט המקורי של המכתב אשר נשלח לשר התחבורה – ראובן שילוח ע"י ראש שירות המודיעין איסר בארי ("איסר הגדול"):
 "22.8.1948 שירות המודיעין – סודי – אישי!
 שר התחבורה, ראובן שילוח:
 "בשבוע הבא תתקיים תערוכת בולים של ארגון הדואר הבין-לאומי בבזל – שוויצריה. מדינת ישראל תשתתף בתערוכה זאת. היא תייצג טבלאות של סריות הבולים שהוצאו במדינת ישראל. על הטבלאות נתן התהליך השרטוטי של הכנת הבול ובין היתר מופיעים עליהן גם הדפסות הבולים בשחור. הדפסות אלה מהוות את היסוד לזיוף בולים ונראה לנו כי יהיה זה חסר זהירות להוציאן מהארץ."

איסר בארי
 ראש השירות

מי מכיר? מי יודע?

למערכת הגיעו שתי התמונות – ללא הסבר. מי שיכול לסייע לנו בזיהוי האירוע והאנשים המופיעים בו יואיל לעדכן אותנו. אולי מסתתר כאן סיפור מעניין?

中華郵政股份有限公司發行

יריד אספנים במועדון חיפה

עמותת הבולאים חיפה

Haifa Philatelic Society

רחוב הרצליה 24, ת.ד. 9562 חיפה 31095
טלפון 04-8525945

אגודת בולאי חיפה ארגנה יריד אספנים במועדון האגודה שנערך ביום שישי 26.3.04 משעה 9.00 עד 14.00. הצלחת היריד הייתה מעל המשוער ויותר מ-100 מבקרים הגיעו מכל אזור הצפון ועד נתניה בדרום. בירד הוצעו למכירה בולים, מטבעות, שטרות, מדליות ועוד.

לאור הצלחת היריד ובקשת המבקרים יתקיים היריד בכל יום ישישי אחרון לחודש. היריד הבא ב-30.4.04. להזמנת שולחנות להתקשר לאיציק 058-793799, צבי 064-667864. היריד פתוח לכל והכניסה כרוכה בתשלום.

ד"ר רוטר איננו

שנת 2003 הסתיימה באבל כבד של משפחת ד"ר בני רוטר מרחובות ושל ציבור אספני יודאיקה.

ד"ר רוטר ז"ל, מאספני יודאיקה בישראל הלך לעולמו, כשמפעל חייו, האינצקלופדיה הבולאית, אך בראשיתו. עשרות שנים הקדיש לבולאות היודאיקה ונחשב ל"אורים ותומים" בתחביב זה. כחוקר ואיש מדע עלה בידו לחבר ספר אינצקלופדיה לאישים יהודים בבולאות, כשבמאגר המחשב כך שני שהוקדש לתנ"ך; והייתה לו תוכנית גם לכרך שלישי. היה אספן רב היקף כי הוא עצמו אסף את כל נושאי המשנה של יודאיקה, הכוללים אלפי פריטים. היה קשור עם עשרות אספנים בארץ ובעולם וכל אלה מצטרפים עתה למשפחת השכול, שכן האיש נפטר והוא במלוא אגו ומלא תוכניות. על כמוהו נאמר "חבל על דאבדין ולא משתכחין".

אריה לין, יו"ר יודאיקה וחברים לתחביב

דף למזכרת

23.1.2003	הכנס השנתי של בולאי ישראל, בהזמנת התאחדות בולאי ישראל (510 יחידות). הזמנות: לפנות ללאה טלפון 03-6295547 (מחיר 50 ש"ח).
25.1.2003	25 שנה לפרויקט שיקום שכונות, בהזמנת משרד הבינוי והשיכון (1010 יחידות).
28.1.2003	יובל לקרן ילדינו, מרכז תקוותינו, בהזמנת הקרן (1000 יחידות).
6.1.2004	חנוכת כביש 6 על שם יצחק רבין, בהזמנת "דרך ארץ" (2510 יחידות).
18.2.2004	75 שנה לעיר נתניה, בהזמנת עיריית נתניה בשתי גרסאות – עברית ואנגלית (כל גרסא ב-1010 יחידות).
23.2.2004	80 שנה לבית החולים "העמק" בהזמנת המרכז הרפואי "העמק" בעפולה (1260 יחידות).
23.2.2004	40 שנה לארגון השוטרים הבינלאומי – סניף ישראל, בהזמנת איפ"א ישראל (1310 יחידות). פרטים אצל מנכ"ל איפ"א מר דוד אילוז טלפון 03-6833174.
23.3.2004	30 שנה למשמר האזרחי, בהזמנת המשמר האזרחי.

אסיפה הכללית השנתית של האגודה התל-אביבית לבולאות

בתחילת ינואר קיימה האגודה התל-אביבית לבולאות את האסיפה הכללית השנתית שלה. מספר החברים גדל במקצת, אך האגודה ממשיכה לנסות להשיג הנחה בתשלום דמי הארנונה בסך 31 אלף שקל לשנה (!). היו"ר רפי נחום, הקריא גם הפעם שיר "שנת 2004" שהפך כבר למסורת.

"שנת 2004"

תני לנו השנה בינה וחשק
ושנוכל לעבוד ולהפריח המשק
ושנוכל גם להשלים את אוסף הבולים
את אותם פריטים שעדיין חסרים
ועוד דבר קטן ממך נדרוש
הכניסי לנו חוכמה לראש
אז אנא ממך שנת 2004 – ממחר
תני לנו הכלים לפתור כל דבר
אחל לכולנו כאן
בריאות ושמחה כל הזמן
ושנמשיך בתחביבנו גם השנה
ותחביב שלכולנו הוא – מתנה...

לידידי אספני הבולים
לשנה החדשה – כמה מילים
חלפו כשבועיים מהיום האחרון
של שנת 2003 שהלכה לישון
בקשה לנו ממך – השנה החדשה
ונאמר לך זאת בכנות – ללא בושה
שתביאי השנה קצת שקט ושלוה
הרבה שמחה והרבה חום
תביאי רווחה ושלוה בכנפך
ולא אכפת לנו כיצד ואיך
לטפח אותנו בידיים רכות
ושחיינו ילווה בשקט ושמחות

40 השנה למועדון בולאי באר שבע

עם השנים גדל והתרחב המועדון והוחלט לקיים בשנת 1982 את תערוכת הבולים הלאומית הראשונה בעיר "באר שבע 1982". התערוכה שזכתה להצלחה מוכחת הביאה בעקבותיה תערוכות נוספות דוגמת "באר שבע 1990" ו"באר שבע 94" ו"באר שבע 96" – שהיו תערוכות ארציות.

לפני מספר שנים זכתה האגודה למש"כן קבע בספרייה העירונית ששם נפגשים החברים מידי יום שני החל משעה 19.00. עם העלייה מברית המועצות גדל שוב מספר החברים במועדון והפעילות שלהם תורמת רבות.

ימי הבראשית היו קשים עד למיסוד המועדון וחשיפתו בפני תושבי העיר. עתה מיצבנו את המועדון ופנינו להרחבה נוספת וגידול במספר החברים והפעילויות. ♦

החלום שלנו יתנפץ לרסיסים וראינו בכך עבודת קודש.

עם הזמן שמו של המועדון צבר תאוצה ורבים מתושבי העיר הצטרפו אליו כולל בני נוער שגילו עניין בתחביב. פנינו לעירייה כי תממן עבורנו מודעות פרסום במקומונים בעיר והמהלך הזה הביא אספנים רבים למועדון ובשנת 1964 הכרזנו על יסודו של "מועדון בולאי באר שבע".

במשך שנים ארוכות ניהלתי את המועדון כולל ניהול התחום הכספי. אולם, כאיש קבע בצה"ל נאסר עלי לשמש בתפקיד ציבורי ותפקיד יו"ר המועדון הועבר לידי אבי זכאי. עם שחרורי משירות הקבע בצה"ל בשנת 1971, חזרתי לשמש בתפקיד הגזבר.

כיום מכהן בתפקיד יו"ר המועדון פאול שוורץ.

מאת: שמחה בלונשטיין

בשנת 1960 הגעתי לבאר שבע והתחלתי מייד לאתר בולאים מקרב תושבי העיר במגמה להקים מועדון לבולאים המקומיים.

לאחר איתור אספנים מצאתי 3 "משוגרים" עים לדבר" והקמנו חבורה שנפגשה תקופה ארוכה בבתי החברים.

לאחר תקופת חיזורים ארוכה אחר גורמים שונים והעירייה, הועמד לרשותנו המועדון הראשון בעיר.

באותם הימים לא ידענו בכלל על קיומה של ההתאחדות וחשנו את עצמנו כחלוצים בענף. צירוף חברים חדשים התנהל בעצלתיים משום שכל אחד מאיתנו היה עסוק גם בעבודתו. אבל, הקפדנו להיפגש באופן קבוע כל שבוע שמא

ROMANO HOUSE OF STAMPS Ltd.

- MAIL AUCTIONS

נציגים בלעדיים לאבזורים ואלבומים:

Exclusive Agency in Israel of LINDNER

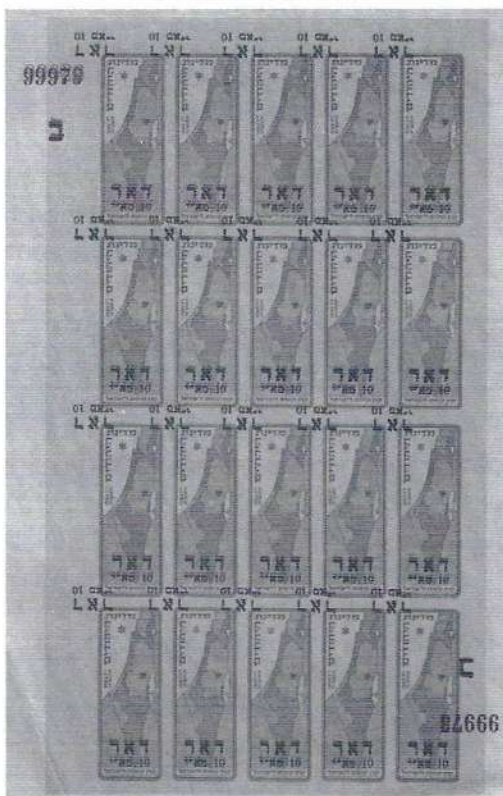
חבר באגודות: **I.S.D.A. - I.F.S.D.A.**

חומר בולאי מגוון:

ארץ ישראל, מנדט, מנהלת העם, מדינת ישראל, אוטוגרפים.
חוי"ל: אירופה, אסיה, אוספים, סדרות בודדות מכל התקופות.
נומוסמטיקה: מטבעות, שטרות מנדט וישראל.

המכירה הבאה: יוני 2004

דיזינגוף סנטר – תל אביב – ת"ד 23274 תל אביב 61231
 Dizengoff Center, Tel Aviv - POB 23274 Tel Aviv 61231 Israel
 טל / פקס: 972-3-5282790 / טל: 972-3-5250119
 Email: romano@stampcircuit.com
 http://www.romano.stampcircuit.com

ה"מלכות" של בולי החקלאות

מאת: ד"ר יהושע מרג

בול 25c (כחול) שימש ב-1906 להכנת essay (הצעת עיצוב) מעניין. דואר צרפת הציע להנהיג מכתב עם תשובה משולמת מראש בקונגרס ה-6 של UPU (איגוד הדואר העולמי) שהתקיים ברומא. ההצעה של צרפת נדחתה לטובת הנהגת שוברי תשובה בין-לאומיים – שאושרו לשימוש בקונגרס זה (תמונה 3 בעמוד הבא).
ב-1906/7 החלו להופיע גם בולי "הזרעת" ללא שמש וקווי הרקע. מתוכם אני מציג את 10c ירוק בדפית מקונטרס שהונפק ב-1925 (תמונה 4 – בעמוד הבא).

באוסף החקלאות המוצג במאמר נמצאים מספר בולים החביבים עלי במיוחד. הם מראים נשים, שעבורי הן "מלכות בולי החקלאות". אחת הנשים היא מריאן הזרעת (Semeuse) המפורסמת, המופיעה על בולי צרפת מן המניין שהנפקתם החלה בשנת 1903.

האישה השניה היא Ceres (צרס) שהוא השם הרומי ל-Demeter, אלת החקלאות ותנובת האדמה של יוון, המזוהה במיוחד עם קציר ועם גידול החיטה. צרס מככת על בולי מספר הנפקות של צרפת, כולל הבולים הראשונים מ-1849/50, ועל מספר הנפקות פורטוגל מן המניין, החל מ-1912/13. בשנות החמישים של המאה ה-19 גם הארגנטינאים העתיקו את בולי צרפת הראשונים וצרס הופיעה על בולי Corrientes (חלק צפוני של ארגנטינה) בין השנים 1856 ו-1877.

התפתחות החקלאות

בין הפרקים בהם אני מתאר את התפתחות שיטות החקלאות ישנם תיאורים של השיטות הידניות, כולל הזרעה הידנית וקציר ידני במגל. בולי מריאן הזרעת התאימו מאוד לפרק הזרעה הידנית ואלו של צרס הפורטוגזית השתלבו יפה בפרק הקציר במגל (האלה מופיעה בבולי פורטוגל ומושבותיה כמחזיקה ביד אחת מגל וביד השניה אלומת חיטה). לצרס הצרפתייה, וזו של קוריאנטס, צויר כתר ראש המורכב משיבולי חיטה, אשכול, עלי גפן וענף קטן של זית. הבולים מסמלים את חשיבות הגידולים הללו באזור הים תיכוני. בחרתי לשלבם בחלק הדין בחשיבות גידול החיטה.

אין ספור הנפקות

מריאן הזרעת מופיעה על אין ספור פריטים בולאיים, ביניהם קונטרסי בולים, דברי דואר למיניהם והנפקות מיוחדות. בדף שהקדשתי לדמות זו כללתי מספר פריטים המייצגים את הסדרה הראשונה – עם השמש והקווים ברקע, שהונפקו לראשונה ב-1903. הסדרה כוללת 5 ערכים: 10c, 15c, 20c, 25c ו-30c. הראשון מביניהם הוא הבול הירוק של 15c – מ-1903.2.4 – ואני מציג מעטפה שנשלחה באותו היום על ידי חבר הפרלמנט של צרפת (תמונה 1). את הפריט רכשתי מפול זוסמן, מצרפת, איתו התיידדתי בזמן תערוכת בולים באמסטרדם. פול עזר לי גם להשיג מספר פריטים נוספים מאלו המוצגים בהמשך.
מאוחר יותר באותה השנה הופיעו יתר בולי הסדרה, מהם אני מראה 10c ו-20c (שהונפקו ב-1906), ו-30c שהונפק (בדומה ליתר) גם כלא מנוקב (תמונה 2).

בולי צרס של צרפת הונפקו לראשונה ב-1849/50 בסדרת הבולים הראשונה של צרפת. ב-1870 הונפקה סדרה הנקראת "הנפקת בורדו" ובמשך השנים הדמות הופיעה על עוד מספר הנפקות. בשנות השבעים של המאה ה-19 גם הצעות (essays) עם דמות מעט שונה, אך אלו לא התקבלו. ב-1856 הנפיקה קוריאנטס (צפון ארגנטינה) בולים אשר הועתקו מהבולים הצרפתיים. הארגנטינאים הנפיקו בולים אלו עד 1877.

"הנפקת בורדו"

בולי צרפת הראשונים הם גם הבולים הראשונים בעולם עם נושא הקשור לחקלאות (לפני כן – הפריטים שקשורים בחקלאות הם מכתב קדם-בולאי ופריטים כמו ה-Mulready ודומים). תוך הכנת הדפים עם צרס לתצוגה שמתי לב שהכתר שעל ראשה שונה מהנפקה להנפקה, במיוחד בזו של קוריאנטס (נראה כי ההעתקה היתה קצת מרושלת). הכתר אשר בהצעת העיצוב משנת 1876 הנו שונה לחלוטין. מאחר ויש חשיבות לגידולים החקלאיים שמרכיבים את המכתב – הדגשתי בציורים קטנים שציירתי ליד ההנפקות (תמונות 6-7).

בולי צרס הפורטוגלית מוצגים אצלי באמצעות 3 ניסיונות הדפסה: 76A של Macau, ניסיון הדפסה (ללא עריך, אשר בבולי ההנפקה הוסף בשחור) של Madeira, בול של 3Rs של India בו הכיתוב India והעריך הודפסו בטעות במהופך (האות "e" מציינת שיש על כך אקספרטיזה) (תמונה 5 – למטה).

French 1906 rare essay (overprinted "specimen"), with 2 printed stamps (one for replay) of "Sowing Marian" without value; it was proposed at the 6th UPU Congress, held in 1906 in Rome, as a Letter Card with Paid-Reply, but was rejected in favor of the reply coupons.

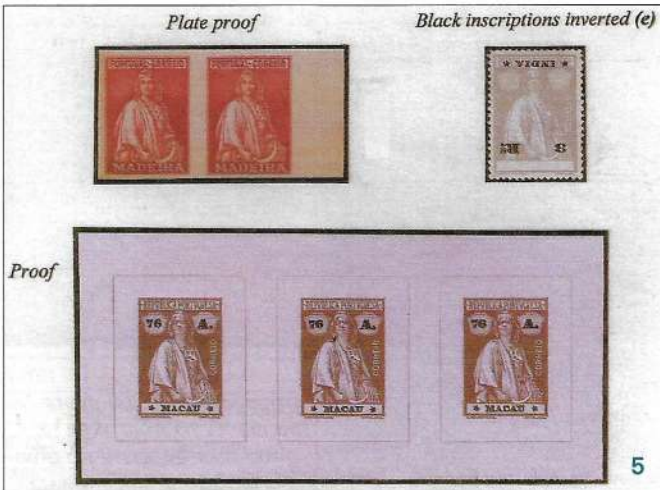

3

4

The crown of Ceres – composed of ears of wheat, grapes and olives – is different in the Bordeaux issue from the 1849/50 issue (see form of wheat in drawings), and both are different from the crown in the Corrientes stamps, which were copied from the French. Completely different is the crown in the 1876 French essay.

5

דנה אילית: מעטפות "יום ראשון" בדעיכה

הכותב מצר על הענף ההולך ונעלם בהיעדר עידוד הממסד הבולאי

חתימתו של שר הדואר דוד רמז על מעטפת "דואר עברי" רמז היה שר הדואר הראשון.

דוד בן גוריון חתם על גבי המעטפה. באותו מועד היה בן גוריון מ"מ שר הדואר.

חתימתו הנדירה של נשיא מצרים אנואר סאדת ליד חתימתו של מנחם בגין שחתמו על הסכם השלום בין המדינות.

מאת: אריה לינדנבאום

תסכימו עימי, כי מעט מעטפות "יום ראשון" ישראליות או זרות, שנותרו עדיין באלבומי האספנים נושאות על גביהן אוטוגרף כלשהו. אבל, הממסד הבולאי, בארץ ובעולם, כורת במו ידיו, את הענף עליו הוא ושירותי הדואר השונים יושבים... כמעט ו"אסרו" עלינו לאסוף את מעטפות "יום ראשון" (לפחות לא להציג אותן), ובמיוחד אלה הנרכשות בשירותים הבולאיים או אצל יצרני מעטפות פרטיים. כמובן, אומרים לנו האספנים "בתחביב אין תכתיב וכל אחד רשאי לאסוף כראות עיניו, אך מעטפות "יום ראשון" לא בבית ספרנו...". הוותיקים זוכרים שהיו זמנים שאספו מעטפות "יום ראשון" אפילו כנושאים של "מעטפות מתערוכות בולים".

אוספים ניכרים

לרבים יש אוספים מקיפים של מעטפות בהם השקיעו ממוון רב. אך מעבר לאפשרות להציגן להדיוטות במפגשים חברתיים אין למעטפות הללו כל ערך. ולא רק זאת. אספנים רבים מזלזלים בעמיתיהם המחזיקים עדיין במעטפות הללו וללא ספק אין מעריכים אותם כאספנים פילטליסטים, בעלי אוספים מכובדים, לא מגיע להם עונש על כך.

תם העידן

התופעה הולכת וגוברת ונראה שלא רחוק היום שיפסק ייצורן של המעטפות הללו. מה שישאר מתקופת הזהרה של המעטפות יהיו אלה שבצידן תהיה חתימה אוטוגרפית. האוטוגרפים הם, בדרך כלל, של מעצבי הבולים, שרי דואר, אישים הקשורים בנושא הבולים ובמקרים רבים מופיעות אף חתימות של אישים שאינם קשורים כלל לנושא. חתימתם של אלה אינה שווה יותר מאשר פיסת נייר, חתומה באוטוגרף.

צורות האיסוף

איסוף האוטוגרפים אינו אופייני למעטפות בלבד. יש רבים האוספים כתבי יד חתומים, או כאמור, פיסות נייר בלבד עם חתימות האישים. כמובן, שכלל שהאישיות חשובה יותר יש לאוטוגרף שוויו גדול יותר. כיוון שקשה ואף יקר יותר לאסוף כתבי יד חתומים, התפתחה שיטה של איסוף מעטפות בולאיות או צילומי אישים עם אוטוגרפים. בדרך כלל, נוהגים להתאים את המעטפה לאישיות כמו למשל, חתימתו של כוכב ספורט שתתנוסס על מעטפה עם בולי ספורט, אישיות פוליטית או ציבורית שתופיע על גבי מעטפה הקשורה לפועלה

תקופת הזהב 1910 – 1930

רדיו ותעופה

פער של 8 שנים

24.5.1895 פונסקיו

17.12.1903 קיטי הוק

כאשר האחים רייט ביצעו את הטיסה הראשונה, מרקוני ביסס כבר גם תקשורת אלחוטית בין צפון אמריקה לאירופה. תחנות רדיו פעלו ביבשה ועל מספר אוניות.

1. האוניות מגלות את יתרונות הרדיו

בשנת 1897 הדגים מרקוני תקשורת אלחוטית בין אוניות לחוף, למרחקים גדולים – תוך התעלמות ממכשולים.

1897 יולי
18 ק"מ

אניית הקרב סאן מרטינו – לה-ספציה

1898 דצמבר
19 ק"מ

אניה קלה גודין מזרח – דרום פורלנד

1899 נובמבר
110 ק"מ

אניית סנט-פול – נידלס

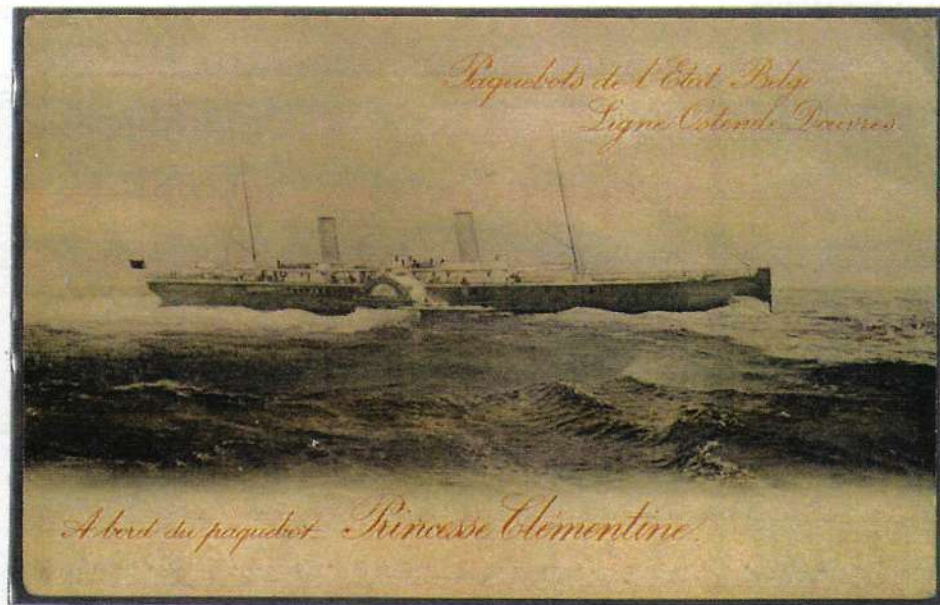
1902 אוקטובר
3000 ק"מ

אניית קרלו-אלברטו-פולדה

בשנת 1901 חולצה פרינסס קלמנטיין (קו אוסטאנד-דובר) תודות לקריאת מצוקה ברדיו.

גלויות דואר
10 סנט אוניית
חבילות
(בלגיה 1904)

1. תרומת הרדיו לאוניות	5. תחילתה של תעופה מסחרית ודואר אוויר
2. כדורים פורחים וספינות אוויר מנסות את הרדיו	6. יהלומי הטכנולוגיה
3. סוף סוף, רדיו ומטוס	7. הצלחה ודרמה בקוטב הצפוני
4. המבחן הגדול: מלחמת העולם I	8. תעופה, רדיו, חדשות ועסקים

1. האוניות מגלות את יתרונות הרדיו (המשך)

ההצלחה היפנית בקרב של טושימה התאפשרה ע"י דוחו ברדיו שנשלח מ"שינגו מארו" עם גילויו הצי החטי ב-27.5.1905.

חותמת של יום התקשורת הימית 1905

אדמירל היצירו טוגו רכש ציוד אלחוטי מחברת מרקוני, כאשר סגן האדמירל סטפן מקרוב לא הצליח לקבל ציוד רדיו למרות הקשרים שלו עם פופוב (במרכז הבול).

2. כדורים פורחים וספינות אוויר מנסות את הרדיו

קשר אלחוטי נסה תחילה על בלונים בריחוף חופשי, והחל מ-1909 הותקן בספינות אוויר. בצרפת גנרל פרייה צייד את מגדל אייפל כמרכז תקשורת ופקח על הניסויים הראשונים בספינת האוויר "קלמנט באירד" (1909).

ב-15.10.1910 השתמשו בקשר אלחוטי במבצע הצלה אווירי – ים בזמן הטיסה של ספינת האוויר של וולמן "אמריקה", שנשאה ציוד של מרקוני ובצוות היה מהנדס רדיו.

גלויות אוויר עם חותמת הדואר ויקטוריה לואיז וחותמת הסיפון של ספינת האוויר 6.8.1913

לגרף פון צפלין היה ציוד של טלפומקן על הספינה LZ 6 (1909). ניסויים חשובים בוצעו ע"י LZ11 ויקטוריה לואיז במטרה לפתח ציוד אלחוטי מתקדם.

2. כדורים פורחים וספינות אוויר מנסות את הרדיו (המשך)

כדורים פורחים מסייעים לארטילריה לפגוע במטרות

המלחמה בלוב מציינת יתרון נוסף של קשר אלחוטי: סיוע לתותחנים. בקיץ 1911 הצבא האיטלקי התקין תחנות רדיו ניידות של מרקוני, לקשר בין טריפולי ל-9 תחנות, ביניהם זוהר. מרקוני עצמו היה בטרפולי לפקח על המבצע.

חותמת דואר צבאית, זוהר 5.10.1912 + חותמת של שירות הרדיו טלגרף הצבאי.

מידע על מיקום כוחות אויב שודר ע"י תצפית מתוך כדור פורח לתחנה בטרפולי ומשם שודרה לספינת הקרב "קרלו אלברטו". המידע שמש לטווח את תותחי האונייה על המטרות.

חותמת של ר. נווה קרלו אלברטו, 9.11.1915

3. סוף סוף, רדיו על מטוס!

המועד המוקדם הידוע על תקשורת אלחוטית ממטוס לקרקע הייתה ב-27.8.1910 כאשר ג.ד. מק קורדי שלח תשדורת מהמטוס "קורטיס" 600 גל מעל לונג איילנד, ארה"ב. הצבא החל מיד בבדיקות של רדיו על מטוסים: חיל האוויר של הצי האמריקאי הגיע למספר הצלחות ב-1911. באותו זמן ביצע הנרי פרמן ניסויים מוצלחים מהמטוס שלו.

הרדיו היה עדין מבוסס על משדרים ומקלטים שצרכו מקורות חשמל גדולים. כמו כן הודעות נשלחו במוסר. משקל הציוד, המוגבלת של המטוס, הרעש שנוצר ממעגלי החשמל ומגברים חלשים הגבילו את היכולת השימוש במקלטים על סיפון המטוס.

הפריחה הראשונה של טכנולוגיית הרדיו

הפתוחים שהתבססו על ה"אדיון" של לי דה פורסט וה"שפורפרת הגברה" של רוברט וו. ליבן (שניהם ב-1906) שינו את אופיו של הרדיו מחשמל לציוד אלקטרוני.

השפורפרת האלקטרונית נולדה!

גביש מיוחד (גלנה וקרבורנדום כסף-אפור) הוכנסו לשימוש בגלאים במקלטי רדיו.

רג'ינלד פסדן מגדיר את עיקרון ההט' רוזיין (1902) וארמסטרונג את המעגל המתחדש (1912).

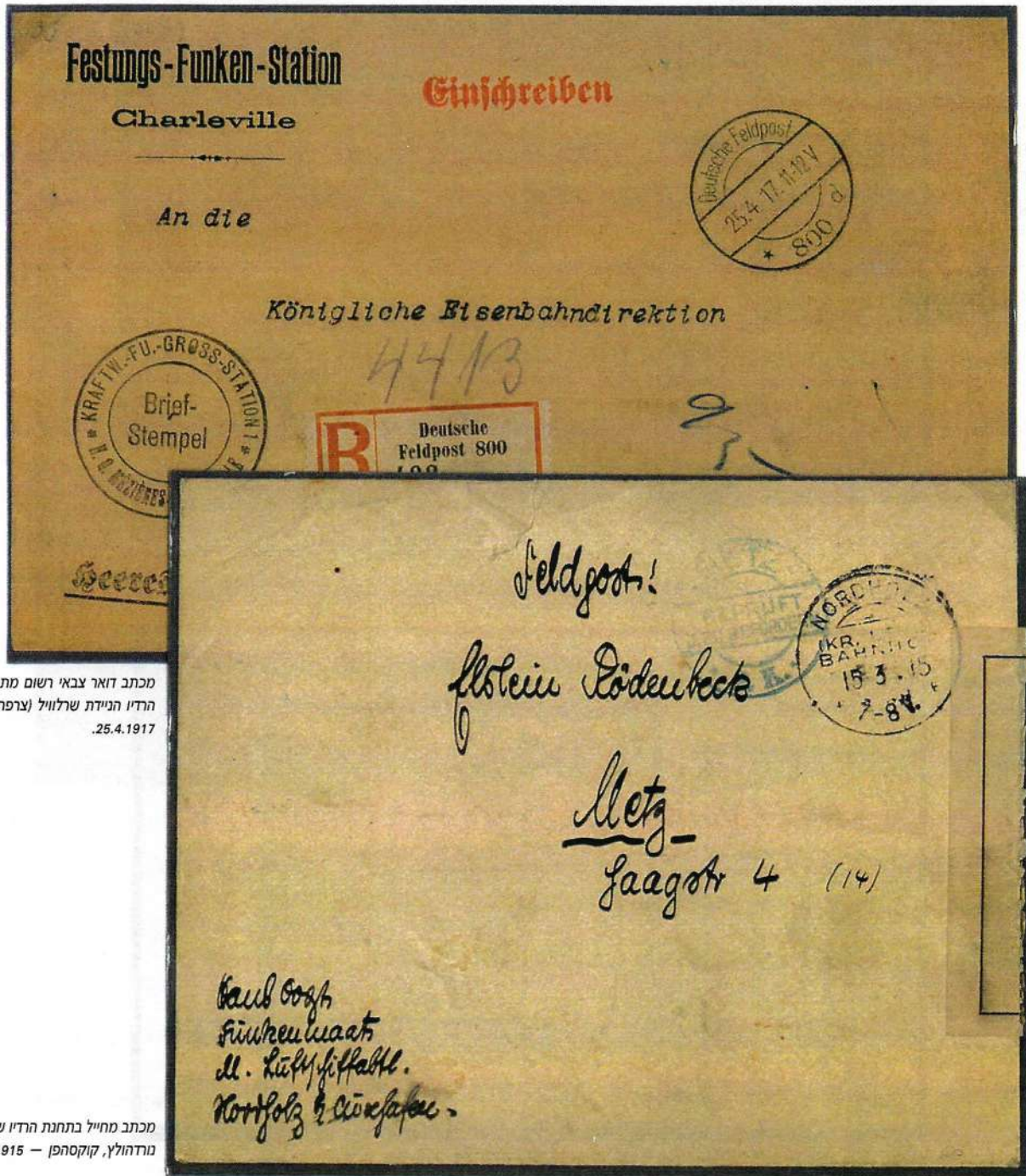

4. המבחן הגדול: מלחמת העולם ה-I.

תחנות חופפות: סלט תדרים

במלחמת העולם הראשונה לטלגרף האלחוטי היה תפקיד חשוב במתן תקשורת. כאשר לא היו אמצעים אחרים כל הצבאות השתמשו ברדיו: איטליה בציוד OPD של מרקוני מסדרת "M" לספינות אוויר. לגרמניה היו ב-1916 בסה"כ 917 יחידות רדיו בחוף, ממונעות וספינות אוויר. התחנות השתמשו במספר מצומצם של תדרים כך שתחנות חזקות גברו על חלשות ויצרו "סלט תדרים".

מכתב דואר צבאי רשום מתחנת הרדיו הניידת שלרולוי (צרפת) - 25.4.1917

מכתב מחייל בתחנת הרדיו של הצי, נורדוולץ, קוקסהפן - 15.3.1915

4. המבחן הגדול: מלחמת העולם הי-ו (המשך)

תצפית על צי האויב בבוספורוס

בזמן המלחמה עסקו ספינות אוויר ומטוסים ימיים בפטרולים; השימוש באלחוט נתן יתרון בהתמודדות. ב-1916 הצי הגרמני הקים בסיס אוויר לצפלינים בג'מבולי, טורקיה. ספינות האוויר המצוידות באלחוט (תחילה דגם SLX ואח"כ צפלין LZ 101), דווחו על תנועות צי האויב וסייע לצי הגרמני.

מלויה צבאית מיוחדת הרדיו בג'מבולי (דואר צבאי 177) 16.5.1916.

המידע שודר לג'מבולי וגם לתחנת הרדיו הגרמנית הגדולה בדמשק.

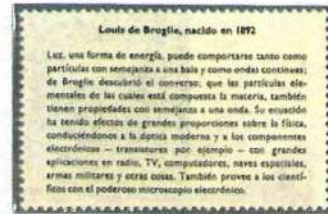

דואר צבאי מהתחנה הגדולה בדמשק דרך הדואר הצבאי באלפו 29.1.1917.

4. המבחן הגדול: מלחמת העולם ה-1 (המשך)

המקלטים על הסיפון!

החשיבות האסטרטגית של האלחוט האיצה במדענים ויצרנים להכניס חידושים בציוד, ומספר רב של תחנות רדיו הזרימו בתורם מידע חשוב למפתחים.

ב-1915 חברת טלפונקן והאט בנו את המקלט הראשון שהותקן במטוס, לאחר ניסויים מוצלחים על מטוס "אלבטרוס". בצרפת פתח לואיס דה ברויי מקלט משלו. המכשיר של חברת מרקוני עבר ניסויים בשדה "מירהפיוור" בפיקוחו של מרקוני ויעוץ של פרנצסקו ברקה.

כתוצאה מכך הצבא הכיר בחשיבותו של האלחוט והוקמו יחידות יעודיות להפעלתו. ב-1916 גרמניה הקימה את "יחידת האלחוט המוססת" שכללה מומחי רדיו על מטוסים.

דואר צבאי: גלויה ומכתב עם חותמות "מחלקת קציני יחידות אלחוט מוססת" (וורשה 1917).

5. תחילתה של תעופה מסחרית ודואר אוויר

חברות תעופה חדשות מאמצות את הרדיו במטוסים

באמצע שנת 1919 מטוס של "ויקס" ע"י אלוקק ובראון וספינת האוויר R-34, חצו בהצלחה את האוקיינוס האטלנטי. שני הכלים צוידו במכשיר אלחוטי של מרקוני; ה-R-34 היה המטוס הראשון שהשתמש במציין כיוון אלחוטי. תעשייה חדשה נולדה: תובלה אווירית.

באוגוסט 1919 הפעילה חברת התעופה הבריטית "תובלה אווירית ונסיעות בע"מ" קו סדר בין הנסלו היט, אנגליה לפריז. למטוסים היה צויד אלחוטי של מרקוני. חברות התעופה שהוקמו בשנים הבאות ציידו את המטוסים בתחנות רדיו שיוצרו ע"י יצרני רדיו – ביניהם:

פרמן גולית F80

יונקרס F13

דה-הוילנד DH9

דה-הוילנד DH-9B

דה-הוילנד הרקולס DH66

פוקר II F

דונייר וול

חובבי רדיו מספקים מידע על התקדמות הטיסות

לאחר המלחמה התמקד מרקוני בפיתוח ציוד גלים קצרים, גם במעבדתו שעל הספינה "אלקטרה"

לקראת סוף העשור – אימוץ השימוש בגלים קצרים שעל המטוסים איפשר לחובבי רדיו לספק לשלטונות מידע על התקדמות הטיסות. חברי האגודות ARRL (ארה"ב) ו-REF-1 (צרפת), היו פעילים מאד בתחום.

5. תחילתה של התעופה האזרחית ודואר האוויר (המשך)

ייסוד בקרת תעבורה אווירית

התחלת הטיסות הסדירות חייבה הקמת מערך נווט לאורך נתיבי הטיסה ובשדות התעופה, כולל על המטוסים. ב-1920 קרוידון נעשה שדה התעופה המרכזי של לונדון. מרקוני התקין בשדה תחנת רדיו מצוידת במשדר ומציין כוון מתוצרת בליני-טוסי.

בארה"ב הותקנו מגדלורים עם עלומות אור חזקות (גבעת שרמן בוויאומינג). הנרי פורד גילה עניין רב בהתפתחות התחבורה האווירית; אחת התרומות החשובות של החברה שלו היתה בניית מגדלור רדיו ב-1927 בשדה פורד בדירבורן.

למרות עדרים אלה, תאונות המשכו להתרחש, בין היתר, בגלל המידע הדל שעל הסיפון. ורנון ל. יוסטון, טייס טיסת CAM-12 CONTRACT AIR MAIL דואר אוויר בחוזה) נהרג כאשר העריך לא נכון את גובה הטיסה והתרסק.

מכתב מהתרסקות טיסת פואבלו-שאיין, חתומה בחותמת התרסקות פרטית, 5 ביולי 1929.

טכנולוגיה מסייעת לטייסים

טייסים קיבלו סיוע טוב יותר הודות לציוד מתקדם יותר בגלים ארוכים וקצרים, מצייני כוון מוטי-סיס ותקשורת קול עם אוזניות משופרות.

אנטנה לגלים קצרים

אנטנה של מציין כוון

5. תחילתה של התעופה האזרחית ודואר האוויר (המשך)

החלוצים

המעבר לטיסות מסחריות ודואריות קבועות ואווירת התחרות דירבנו את הטייסים לטוס מעל לנתיבים חדשים וארוכים יותר ודחפו היצרנים לבנות מטוסים יעילים יותר. טייסי החברה הצרפתית לטקור פתחו ב 1923 נתיבי דואר אוויר לספרד וצפון אפריקה תוך שימוש במטוס הימי ברגה 14 שהיה מצויד ברדיו. למרות זאת נהגו הטייסים לקחת איתם יונים למקרה של קילקול מכשיר הרדיו.

ז'אן מרמוז היה בכיר הטייסים שפתחו את נתיב הדואר לדרום אפריקה. במאי 1930 הוא טס מדקר לנטל במטוס לאטה 28-3 בשם "הנסיך דה לה וול"

הציוד של "החברה הרדיו-חשמלית" עזרה למרמוז וגם לדיודונה קוסטה, אשר יחד עם יוסף לה-ברי, חצו לראשונה את דרום האטלנטיק ללא עצירה (1927) ובעת הטיסה סביב כדור הארץ (1928). בשנת 1930 הוא ומוריס בלונט היו הראשונים שקישרו את פריז וניו-יורק תוך טיסה ממזרח למערב במטוס הדו-כנפי ברגה בשם "סימן שאלה".

משדר חדש S64 נוסה ב-3 עד 5 ביולי 1928 ע"י פרדין ודל פרטה בטיסה מרומא לבאהיה. סר צירלס קינגספורד-סמית השתמש בטלגרף פשוט כאשר חצה לראשונה את האוקיינוס השקט ויותר מאוחר את ים סטמניה במטוס התלת מנועי פוקר "צלב הדרום" (1928).

אלחוט: לא, תודה!

מספר טייסים החליטו להעדיף להטיס יותר דלק במקום להתקין ציוד רדיו. ביניהם היו פרנסיסקו דה פינדו בטיסתו רומא – אוסטרליה – יפן – רומא (1925), שרל נונגסר ופרנסוא קולי, שנהרגו בעת נסיון חציית האטלנטיק בטיסה מערבה (מאי 1927) וצירלס לינדברג בטיסתו המוצלחת ניו-יורק – פריז (מאי 1927).

6. תכשיטים טכנולוגיים

לקראת 1930 פיתחה התעשייה כלים בעלי יכולת טיסה ארוכה יותר וביתר בטיחות ונוחות. כמה מכלים אלה הפכו לאגדה בגלל מסעותיהם מעל ליבשות ואוקיינוסים. ספינת האוויר צפלין LZ127 צוידה במכשירי טלפונקן בגלים קצרים וארוכים ומצייני כוון של אותה הפירמה. ספינת אוויר זאת שייטה בתדירות גבוהה, תוך ביקור בהרבה ערים באירופה וטיסה מעל לאטלנטיק ומעל הקוטב הצפוני. הציוד שופר באופן מתמיד בעשור 1937-1928.

גלוית דואר מטיסת צפלין לניו-יורק אוק' 1928.

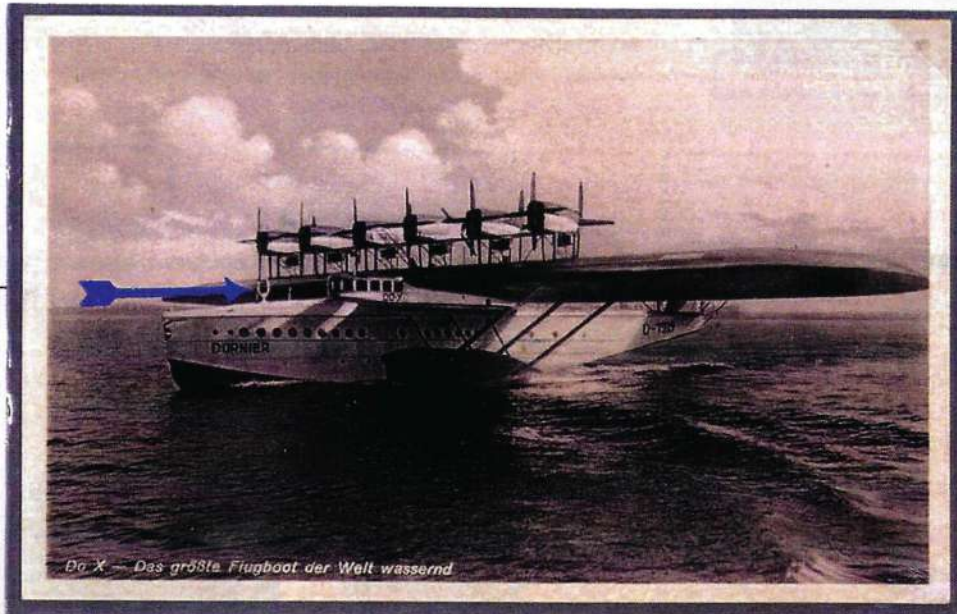

חוטמת אירוע המראה את האנטנה לגלים ארוכים.

המטוס הענק דורניה DO-X, המטוס הימי הגדול בעולם, נבנה ב-1929 וצויד באיברי גלים ארוכים וקצרים של לורנץ ומצייני כוון מיוחד של טלפונקן.

6. תכשיטים טכנולוגיים (המשך)

טכנולוגיית האלחוט החדשה ביותר נוסתה בטיסות שונות. ה-DO-X ביצע טיסה אירופאית ב-1930 ומסע אירופה-דרום אמריקה-ניו יורק שנה מאוחר יותר.

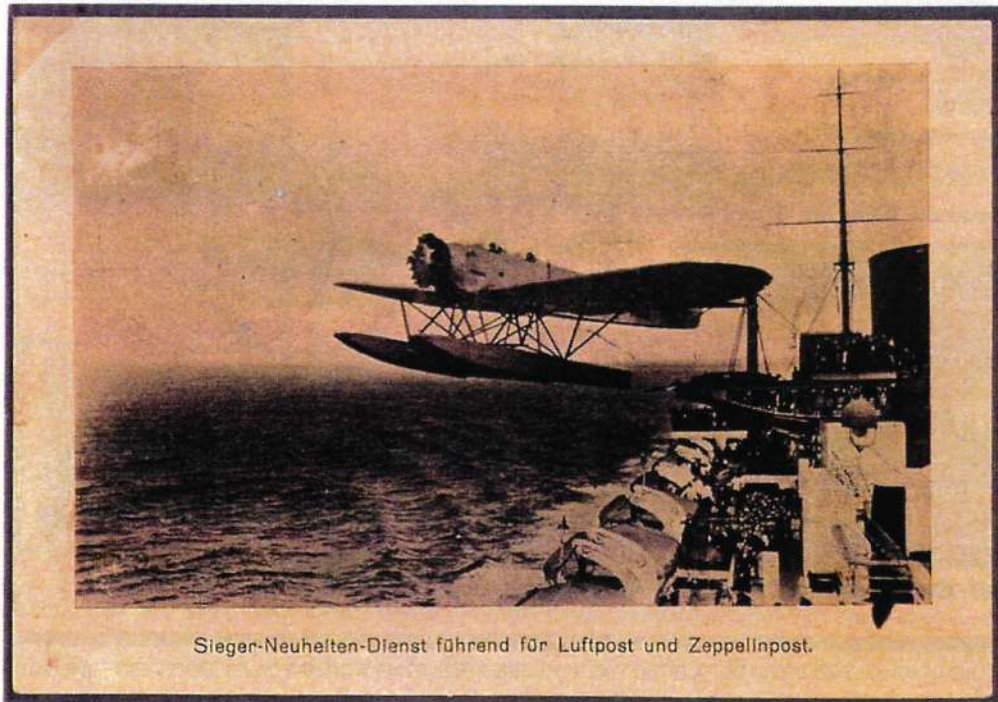

אנסנת גילוי כוון N 146 Spez

גלויה בהזמנה פרטית 6 פניג

טכנולוגיית רדיו עדכנית עמדה גם לרשותם של מטוסים קטנים יותר, כמו המקל HE12 שטסה מסיפון האוניה "ברמן" שסיפקה שירות דואר מעוט (כ-400 ק"מ לפני הנמל הועף המטוס במעוט וחסך 24 שעות לדואר).

Sieger-Neuhelten-Dienst führend für Luftpost und Zepplinpost.

גלויה בהזמנה פרטית (מופילה-דואר אוויר 1931) 10 פניג דואר אוויר + 3 פניג (גרמניה 1931).

7. הצלחה ודרמה בקוטב הצפוני

מאז 1925 מסעות חקר הקטבים הסתייעו ברדיו מוטס והשדרים התכופים יצרו אפקט מדיה, כך שכל פיגור בחדשות נחשב כסימן לאסון.

ב-1925 הגיעו נ. ל. אלסוורת ורולד אמודסן לקווי רוחב 88 מעלות ו-44 דקות צפון בשני מטוסים ימיים; נחיתת חירום ללא רדיו גרמה לכך שנחשבו לאבודים. ריצ'רד בירד ופלויד בנט ביצעו לטענתם את הטיסה הראשונה מעל לקוטב הצפוני (1926).

ב-1927 אלסוורת ואמודסן ביצעו את החציה הראשונה של אגן הקוטב הצפוני בספינת האוויר "מורביגה" יחד עם אומברטו נובילה; הרדיו שלהם השתק בפתאומיות והעתונות סברה במשך יומיים ש"מורביגה" אבדה בים הארקטי. ב-1929 בירד ו-3 שותפים ביצעו את הטיסה הראשונה מעל לקוטב הדרומי.

ב-1928 אירגן נובילה מסע לקוטב הצפוני בספינת האוויר "איטליה" שהיתה מצוידת במשדר בגלים קצרים וארוכים ומשדר חירום בגלים קצרים.

מעטפה עם החותמת העגולה והקווית של 25/5/28 Citta de Milano יום ההתרסקות.

אוניית הסיוע "העיר מילנו" שהתה במפרץ המלך ושמרה על קשר רדיו יומי עם ספינת האוויר בשני אורכי הגל. ב-25 במאי 1928 טסה "איטליה" מעל לקוטב, שלחה מסרי רדיו ואז התרסקה על קרחון בצפון מזרחה של שפיצברגן. החלק הגדול של ספינת האוויר, עם רב הנוסעים, המשיך לטוס.

7. הצלחה ודרמה בקוטב הצפוני (המשך)

לפני ההתרסקות שמרה "איטליה" על קשר קבוע עם תחנת הרדיו של הצי בהומא "סאן פאולו", שפעלה באורך גל 33 מ'. נבילה וחבריו הצליחו לאסוף חלקי ציוד שנותרו על הקרחון וביניהם את משדר החימום בגלים קצרים, את הקולט וכמה בטריות. הציוד הורכב בתוך אוהל אדום והודעות SOS שודרו אך לא נקלטו או לא הובנו.

מברק שנשלח מרדיו סאו פאולו-רומא, 17 בינואר 1929. המברק הוא מהנהלת התנתה למר אלברטיני, שהכין משלחת חיפוש (1929), אחר אנשי ספינת אוויר חסרים. הוא נשאל מתי יהיה מוכן לנסוי ציוד הרדיו של המשלחת.

(Mod. 30 - Teleg.)
UFFICIO TELEGR.

MILAN

di recapito - rimesso al fattorino ad ore
ING ALBERTINI VIA SARDÈGNA 46 MILANO

INDICAZIONI DI URGENZA

Il Governo non assume alcuna responsabilità civile o finanziaria del servizio telegrafico. Le tasse riscosse in tutto per errore od in seguito a falso o irregolarità del destinatario, il depositario è invitato a firmare la ricevuta presentata dal fattorino ed a separare la data, tutto a ricambiare in caso di rimborsazione conosciuta.

Altreve n. 100
Pez. inviato N. 100

192 ore
Ricevuto

QUALIFICA DESTINAZIONE
MILANC- 1489 SZIO MLN RADIO SAN PAOLO 49 18 17 15-

- DICA BUANDO PREVEDEI POTER ESÉGUIRE PRIME PROVE APPARTO TRASMITTENTE
- RADIO SAN PAOLO -

Chi è correntista della posta paga e si fa pagare mercè bancogiri, che costano per qualunque somma, solo 10 centesimi.

Publ. - Trib. M. FELTRO A. C. V. 1929

7. הצלחה ודרמה בקוטב הצפוני (המשך)

כאשר "איטליה" התרסקה, נבילה וחבריו הצליחו לאסוף חלקי ציוד שנתרו על הקרחון וביניהם את משדר החירום בגלים קצרים, את המקלט וכמה בטריות. הציוד הורכב בתוך אוהל אדום והודעות SOS שודרו אך לא נקלטו או לא הובנו. ב-3 ביוני שמע חובב רדיו רוסי את השידורים ושוברי הקרח החסיים "מליגין" ו"קראסין" נשלחו לחילוץ.

8. טיסות, רדיו, חדשות ועסקים

שידורי הרדיו התפתחו במקביל לתחבורה האווירית. כך הרדיו נהיה האמצעי העיקרי להפצת החדשות העדכניות על הישגי הטייסים. כאשר ה-DH4 של ג'ק קינג נחת בשיקגו ב-23 בפברואר 1921, בעת השלמת מבצע העברת דואר האוויר הראשון שהתבצעה כולה בלילה ובנתיב חוצה יבשת – קיבל את פניו קהל מריע שעקב אחר התקדמותו באמצעות הרדיו.

במהלך טיסת ניסוי של DO-X שידרה לראשונה תחנה משטוטגרט – גרמניה תוכנית רדיו ממטוס שבאוויר.

חותמת של Suddeutsche Rundfunk, פרידריסהבן בודני – 17.11.1929.

8. טיסות, רדיו, חדשות ועסקים (המשך)

התפתחות תעשיית הרדיו לוותה בתערוכות של תחומי עסקים חדשים – בהתחלה במשותף עם תעשיית המכוניות ואח"כ עם התעשייה האווירית.

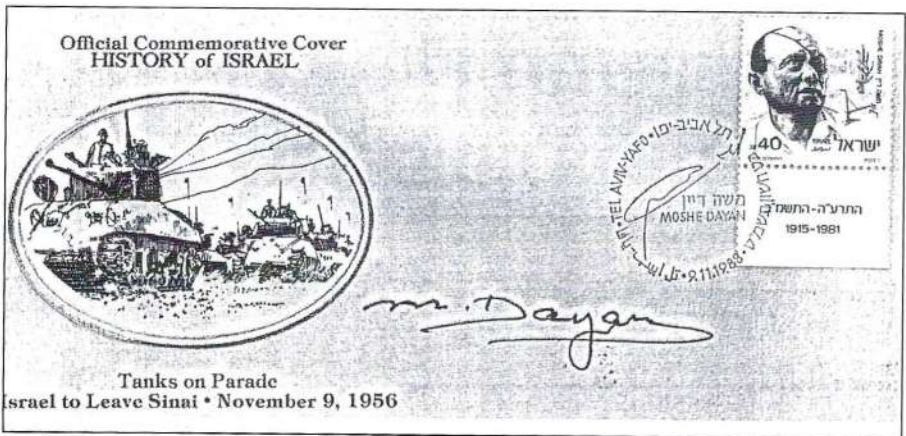
חותמת תערוכת מכוניות ורדיו, וויניפג, פבר' 1923.

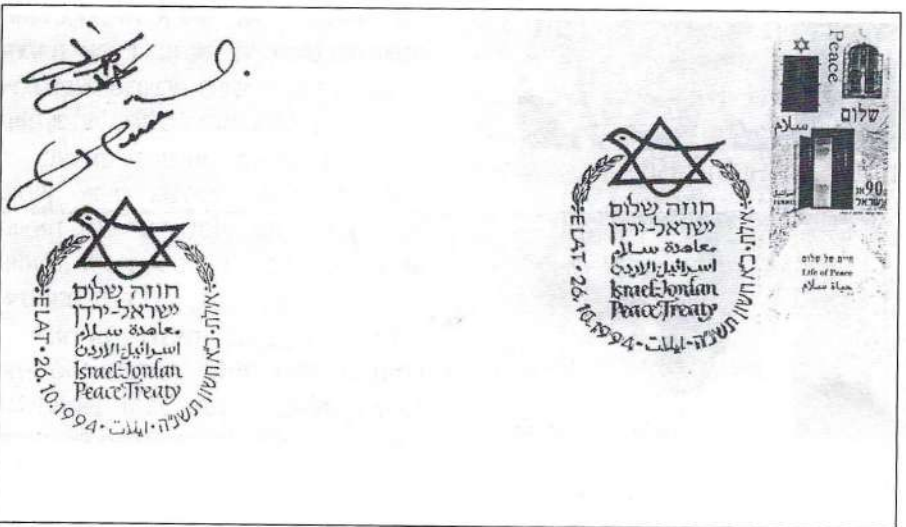
מעטפה מטיסה מיוחדת ללבוב בעת תערוכת הרדיו בוורשה .17.5.1926
 תעריף 31 גר' (דואר אוויר + כולל מס אבטלה) - 5 גר' "דמי דואר".
 חותמת וורשה וחותמת קישוט של התערוכה.

מעטפה עם חותמת הקישוט של תערוכת רדיו ואוויר בוסטון אוק' 1928.

חתימתו של שר הביטחון משה דיין על מעטפה שלאחר מכן הוחתמה עם בול שהופיע לזכרו.

חתימתו של המלך חוסיין על גבי מעטפה עם חותמת להסכם השלום בין המדינות.

הצייר מנשה קדישמן חותם על מעטפה מבויללת בנושא הומוריסטי.

של האישיות ואפילו בולי דיוקן עם חתימת בעל הדיוקן.

חתימת המעצבים

בשלב הראשון נהגו האספנים להחתים על המעטפות את מעצבי הבולים. בשיטה אחרת נוהגים האספנים להחתים אישים שתורמתם לחברה מצאה ביטוי בבולים שעל המעטפה. ובצורה השלישית, מחתימים אנשים שונים על מעטפות לא ספציפיות, ללא כל קשר בין החותם לבין הנייר עליו הוא חתום. כמובן ששתי הצורות הראשונות עדיפות ומוערכות יותר.

תחביב זה, מעניין לציין, הוא נפוץ למדי וגם אספני בולים רבים נוהגים לאסוף את המעטפות עם האוטוגרפים. מכאן עולה הקשר שבין האוטוגרף לבין הבולאות. נכון, שגם מעטפות, אשר לעתים מוערכות מאוד, בשל החותם עליהן אינן מורשות להצגה בתערוכות אלא במיניון נמוך מאוד. זאת, משום שאין חשיבות לאוטוגרף בתצוגה בולאית תחרותית, אלא כדרך אגב. אני מקווה כי בשיטת התצוגות המודרניות בנושא חופשי, לא תיפסל תצוגת אוטוגרפים על גבי מעטפות בולאיות, ואולי זה ייחשב כקוריוז, אבל לפחות יהיה זה קוריוז מעניין.

תגובת ההתאחדות:

אכן, כללי השיפוט של אוספים תחרותיים אוסרים על התייחסות לציור מעטפת היום הראשון, אך מתירים בהחלט הצגתם בשל הבולים שעל המעטפה או החותמת. ההגיון מאוד פשוט: אין לציור המעטפה שום קשר להעברת פריט הדואר. לפי אותו הגיון אין להציג בתחרות דפי מזכרת, אין להתייחס לאוטוגרף פים, לתוכן המכתבים או הגלויות ואף לא למוען ולנמען. אך האשמת "הממסד הבולאי" באי עידוד אינה במקומה. העובדה היא שאנו מפרסמים מאמר תלונה זה, מפרסמים מדור קבוע של דפי מזכרת, מפיקים דף מזכרת שנתי בעצמנו ומתירים תצוגת מעטפות יום ראשון בתחרות באגף הפתוח, שבו עד 50 אחוז מהפריטים מותר שיהיו לא דואריים. מדיניות ההתאחדות הקבועה היא עידוד, טיפוח, פירסום וקידום כל סוג של איסוף בולים ופריטים הקשורים בבולי הדואר. יחד עם זאת, אנו התאחדות של אספני בולים, לא של אוטוגרפים, גלויות נוף, שטרות, טלכרטים, מטבעות וכדומה – ואין זה משנה שידוע כי לא מעט מקוראי שורות אלה עשויים לאסוף גם פריטים לא דואריים. כמו כן, כאשר רב תקציבינו בא מהדואר – אנו חייבים לנצל לקידום הבולאות בלבד.

איינשטיין ממשיך לצבור פופולאריות

מאת: אריה לין

OS PREMIOS NOBEL

אם נוציא מרשימת הקטלוגים של הבולים שהוקדשו לאישים את בולי המלכים וה'רודנים, נמצא ללא כל צל ספק את איינשטיין בראש הרשימה.

ואכן, המדען הדגול אלברט איינשטיין הוא חביבם של אספני בולי יודאיקה, פיזיקה, גרמניה, ארה"ב, פרסי נובל, אטום ועוד שורה ארוכה של מרכיבים באישיותו המוצאים בכל פעם ביטוי בבולים המונפקים לזכרו.

בהדמניות שונות הונפקו בולי איינשטיין, אפילו בגרמניה שעליה חל איסור הוצאת בולי איינשטיין עם דיוקנו, בשל צוואתו, הופיעו ניסיונות ואפילו בול הנושא את שמו בלבד!

באחרונה, מצאתי בכתב העת הגרמני "מיכל רונדשאו", עמוד מלא המוקדש לאיינשטיין וזאת משום שבגלויה רומנית חדשה מופיעה אילוסטרציה של קבוצת מדענים והכותב מצא ביניהם את דיוקנו של איינשטיין.

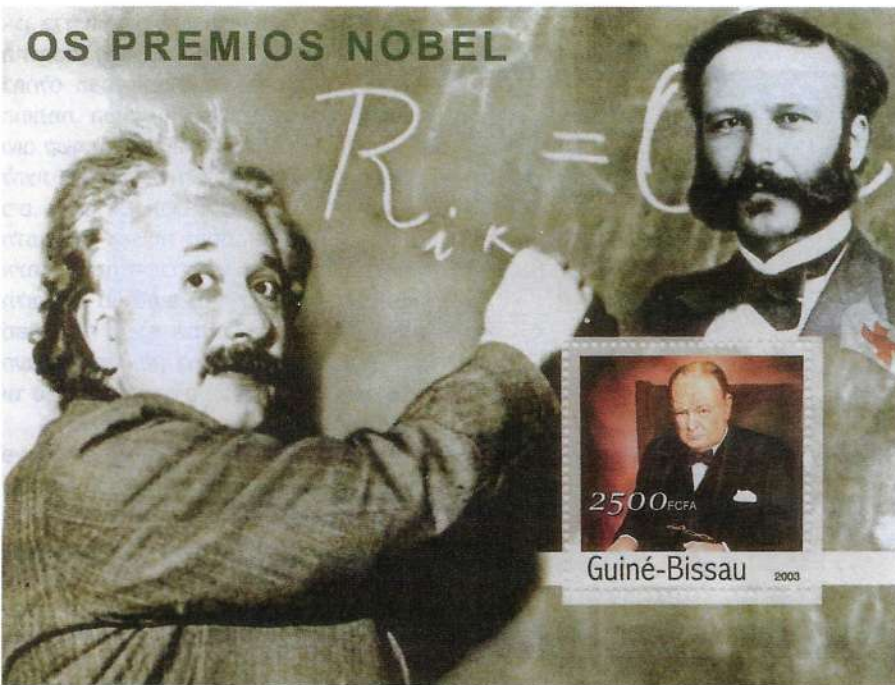
עתה צפוי גל חדש של בולי איינשטיין וזאת לרגל המחקר החדש של לוויין מיוחד מטעם נאס"א שנועד, לדברי המדענים, לבחון את תורת היחסיות של איינשטיין.

וגם בגיניאה ביסאו

בולי איינשטיין הגיעו גם לגיניאה ביסאו, שהיא מושבה לשעבר של פורטוגל וזכתה לעצמאות ב-10.9.1974 ולכן היא מנפיקה בולים תחת שמה.

באחרונה הופיעו שני פריטים עם איינשטיין ואישים נוספים זוכי פרס נובל בגליונית בת 6 בולים מופיעים לצידו אלברט שווייצר, האחוז טרזה, אלכסנדר פלמינג, מרטין לוטר קינג, ומאדם קירי.

בגליונית אחרת מופיע איינשטיין בצי' לום מוגדל על רקע הדיוקן של אלפרד נובל ובול דיוקן של וינסטון צ'רצ'יל.

מראה את הזמר בשני צילומים על רקע תווי נגינה. שמיד, הופיע בעבר על שובלי בולים של אוסטריה.

הבול הרביעי שהוא בעל קשר עקיף ליודאיקה מוקדש לאולימפיאדת הנכים שת- תקיים השנה בגרמניה. מיסודו של ענף ספורט הנכים הוא סר לודויק גוטמן – יהודי בריטי.

דואר רוסיה לא מקפח

דואר רוסיה אינו מקפח את אספני היוד- איקה והפריט הטרי ביותר שיצא שם מוקדש למדען היהודי, חוקר האטום, יולי בוריס חריטון (1904-1996).

לחריטון, הוקדש בול זיכרון, מעטפת מאויירת וחותמת אירוע. דיוקנו מופיע על גבי המעטפה המיוחדת 3 פעמים... אגב, בברית המועצות היה שמו המקורי יולי בוריסוביץ חריטון.

ברוסיה הופיע פריט נוסף שימצא חן בעיני אספני היודאיקה: גלויה מאויירת עם קריקטורות שונות ביניהן הסופרים בוריס פסטרנק ומיכאל סוולוב – שניהם ממוצא יהודי. בבול המודפס שבגלויה מופיעים שמות המאירים – אך הם אינם יהודים. ✦

וגם ברומניה...

ברומניה הופיעה שוב מעטפה מאויירת עם שמות אישים בתחום מדעי הגרעין ביניהם מוזכרים שמותיהם של אלברט איינשטיין, נילס בוהר, ואנריקו פרמי – שגם הם ממוצא יהודי.

4 הנפקות בגרמניה

דואר גרמניה הקדיש כבר בראשית השנה 4 בולים לאישים ממוצא יהודי. בבול בן 1.44 אירו מופיעים אמיל פון ברינג ופאול אהרליך. אהרליך, הופיע כבר פעמים אחדות בבולי הדואר הגרמני בזכות המצאותיו במדע הרפואה בשנים 1854-1915.

כל חיו הוא היה קשור לענייני ישראל והיה אף חבר באגודה "למען ציון" ותמך ברעיון להקמת האוניברסיטה בירושלים. בשנת 1909 הוא זכה בפרס נובל לרפואה.

גם לזמר יוזף שמיד, (1904-1942) הוקדש בול. הבול בערך נקוב ישל 55 פ"פ

תודה על תרומת בולים לנוער:

- אלי מועלם – מירושלים
- עזרא כדורי – מתל-אביב
- יעקב גולדברג מגרמניה
- בולי רומנו – מתל-אביב
- אוריאל פדרבוש – מרחובות
- אלי מכיכר דיזנגוף – מתל-אביב
- מוטי שרנצל – מרמת-גן
- לעמית ניסל – לזכרו של ד"ר ניסל
- יהודה קליינר – מרעננה

חותמות דואר ישראל

יום ספרד • SPAIN DAY • 2004 • תל אביב-יפו

יום הפתיחה • OPENING • 2004 • תל אביב-יפו

3.5.04 - חותמת אירוע - תערוכת הבולים תל אביב 2004 (ראה בעמוד 3 על התערוכה)

ירושלים • JERUSALEM • היסטוריונים • HISTORIANS

24.2.04 - חותמת יום הופעה - היסטוריונים, ירושלים

24.2.04 - חותמת יום הופעה - אילן רמון, נהלל

18.2.04 - חותמת אירוע - 75 שנה לעיר נתניה, נתניה

25.12.03 - חותמת אירוע - 25 שנה לפרויקט שיקום שכונות, ירושלים

16.12.03 - חותמת אירוע - כנס אור ירוק 2, תל-אביב

3.5.04 - חותמת יום הופעה - תזית מכונת ביול סימה "מגדלי שעון", מיוחד לתערוכת הבולים

3.5.04 - חותמת יום הופעה - 100 שנה להתאחדות הכדורגל הבין-לאומית FIFA

24.2.04 - חותמת יום הופעה - מרכז מורשת בגין, ירושלים

19.2.04 - חותמת יום הופעה - בולי אוטומט חדשים, נתניה

28.12.03 - חותמת אירוע - יובל לקרן ילדנו מרכזי נוער - תקוותינו, ירושלים

23.12.03 - חותמת אירוע - כנס יום הבולאות ה-17, תל-אביב

20.5.04 - חותמת יום הופעה - הנפקה משותפת ישראל-איטליה

3.5.04 - חותמת יום הופעה - 50 שנה להתאחדות הכדורגל האירופאית UEFA

23.3.04 - חותמת אירוע - 30 שנה למשמר האזרחי, ירושלים

23.2.04 - חותמת אירוע - 80 שנה למרכז הרפואי "העמק", עמולה

6.1.04 - חותמת אירוע - חנוכת כביש 6, ראש העין

24.12.03 - חותמת אירוע - חג המולד, ירושלים

20.5.04 - חותמת אירוע - 100 שנה לבית הכנסת הגדול ברומא

3.5.04 - חותמת יום הופעה - מגדלי שעון עותמאניים בישראל

20.4.04 - חותמת יום הופעה - יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל

23.2.04 - חותמת אירוע - 40 שנה לארגון השוטרים הבינלאומי, תל-אביב

30.1.04 - חותמת יום הופעה - דגי ים סוף, אילת

24.12.03 - חותמת אירוע - חג המולד, נצרת

H.S. PHILA

WE WANT TO BUY
רוצים לקנות
HOLOCAUST PHILATELIC MATERIAL
חומר פילטלי ממחנות K.Z.
PLEASE PHONE: 03-6957652 - FAX 03-5178100
H.S. PHILA
ה.ש. פילא בע"מ, ת.ד. 4933 ת"א 61040

רומנו בית מכירות

למכירה בולי אנטרטיקה, פוקלנד, סאוט-ג'ורג'יה,
נושאים, ציפורים, אוניות, אומנות וכדור-רגל.
ניתן לעשות הזמנה בדאר.
סוכנות בלעדית לאביזרי בולאות LINDNER
מען 03-5463664, ת.ד. 23274, חנות 03-5282790

בית טוב

בולים בכל הנושאים בכמויות מ-50 עד 500 בולים.
בחבילות לפי מדינות, כל בולי ישראל, אלבומים.
בקרר אותנו:
http://www.bait-tov.com E-mail: info@bait-tov.com
בשעות הערב 03-5535313. מחירים מפתיעים.

בולי גלעדי

בולי ישראל, חו"ל ונושאים,
הופיע מחירון בולי ישראל 2003
בולי אוטונומיה פלשתינאית,
יבוא אלבומי (IMPORTA) והוויד
רח' אלנבי 76, ת"א, קומה ב', טל. 03-5163871

בולי מוגרבי

סוכנויות יבוא אביזרי בולאות ייצור אלבומי מעטפות,
בולי ישראל, יודאיקה, בולי אוטונומיה וכל מה שתבקש
מהעולם בבולים ומעטפות כולל מינויים.
שעות הפתיחה: 13:00-10:00, 19:00-16:00,
בימי שלישי אחה"צ - סגור, רח' פינסקר 5, תל-אביב,
טל. 03-5289012, פקס. 03-5251240

NEGEV HOLYLAND STAMPS

— מתקיימות מכירות פומביות פעמיים בשנה
— המעוניין בקטלוג מתבקש לפנות אלינו
— מעוניינים תמיד בחומר למכירות פומביות או לקניה

— HOLYLAND AUCTIONS HELD TWICE A YEAR
— WRITE FOR A CATALOGUE
— MATERIAL ALWAYS WANTED FOR AUCTIONS OR PURCHASE
P.O. BOX 694 BORDENTOWN NJ 08505 USA
E-MAIL: LEADSTAMP@AOL.COM

התאחדות בולאי ישראל היא
המפיצה הבלעדית בישראל של
הקטלוגים DOMFIL בנושאים:
כלבים, דיסני, מכוניות, אירופה,
אולימפיאדות וערים מארחות, צופים, חתולים, פטריות, שחמט,
כדורסל, רכבות, אולימפיאדת חורף, פרחים ועוד.
המחירים זולים ב-20 עד 30 אחוז בהשוואה ליבוא אישי ישיר.
טל. 03-6295547

שניאור - בולים

מבחר בולי ישראל וחו"ל, שירות חדשות
לפני נושאים ומדינות, סוכנים לאלבומים
ואביזרי בולאות.
חיפה, יפו 40, טל. 04-8512134, פקס. 04-8246096

ד"ר יוסף ואלך

קניה מכירה והערכת בולים מקצועית -
עולם, מוקדמים, מנדט, קק"ל, שואה, יודאיקה,
ישראל, שטרות ומטבעות, **בולים, מעטפות, תולדות הדואר.**
בולים מן המניין, קלוסדורף, בולי הכנסה, הסכסוך
הישראלי-ערבי, יהודה-שומרון ועזה, הרשות הפלסטינאית.
דרך יבנה 17, ת.ד. 1414 רחובות 76113, טל: 08-9461010,
פקס: 08-9464946, דואר אלקטרוני: dwallach@netvision.net.il

אוניסטמפס - קטלוג חנים

בולי גרמניה, אנגליה, שוויץ, צרפת, ישראל,
נושאים, יודאיקה ועוד.
במכירה פומבית הקרובה, במחירים זולים
ת.ד. 32120 תל-אביב 61320, טל. 03-5661077

אליק רינק

בולים ומטבעות וטלכרד
קונה ומוכר
רח' הס 4 פינת אלנבי 35, ת"א ת.ד. 4124,
טל. 03-6297192, פקס. 03-5225131, מען: 03-5227922

מוטי ברש - בולי דיזינגוף

בולים - ישראל וחו"ל - מכירה, קניה, הערכה
מטבעות ושטרות אלבומים ואביזרים המבחר הגדול בארץ!!
דיזינגוף סנטר ת"א חנות 420,
טל. 03-5251552, פקס. 03-5715228, 03-5715228

הספריה הבולאית

של התאחדות בולאי ישראל

הספריה הבולאית של התאחדות בולאי ישראל פתוחה
לקהל הרחב בימים ג' וה' בשעות 19:30-16:00 (ללא תשלום)
השאלת ספרים הביתה רק לחברי ההתאחדות - קטלוגים,
מגזינים, ספרות - הכניסה חנים
רח' פינסקר 2, תל-אביב, קומה א', טל/פקס 03-6295547

תצוגת דואר שעבר חיטוי באגודה המלכותית לבולאות בלונדון

ד"ר הדי פייבל בין ד"ר הירש (משמאל) ווירוויליס

חיטוי דואר בארה"ב ואמריקה בכללותה. כותב שורות אלו הראה דואר שעבר חיטוי בנסיכויות **וולאכיה ומולדוניה** שכיום מרכיבות את **רומניה**. להערכת כל המומחים זהו האוסף המושלם שהורכב אי פעם בנושא הזה. השופט הבין-לאומי עו"ד **אנטוני וירוי-ליס** מיוון הציג דואר נדיר מאוד מארצו. חלק מהפריטים יחידים בעולם. התצוגה לוותה על-ידי מפות קטנות שהסבירו מקומם של תחנות החיטוי.

באירוע נכח גם חבר נשיאות ההתאחדות הישראלית, **מר מוטי קרמנר**. אחרי הנאומים והענקת מדליית כבוד לנשיא האגודה הוגש כמיטב המסורת האנגלית תה וכיבוד. המציגים הוזמנו לארוחת ערב על-ידי נשיא האגודה וההנהלה.

חוויה כזו היא חד פעמית אסור להחמיץ. אם אתם חברים באגודה ומזדמנים ללונדון כדאי לתאם ביקור אף אם אינכם חברים, יקבלו אתכם בברכה.

השם של הבולאות הישראליות הולך לפנינו והנהלת האגודה ידידותית ואוהדת את ישראל.

♦ כדאי לבקר ולהתרשם.

החומר שעבר חיטוי מאמצע המאה ה-15 ועד לפני כשנה.

מה זה דואר מחוטה? ובכן, לפני מאות שנים לא היה ידוע מה גורם למחלות זיהומיות ולמוות. ב-1377 בעיר רגוסה הוחל בבידוד האנשים וחיטוי הדואר. האנשים שעברו ממקום למקום הושמו בקרנטינה למשך ארבעים יום. הדואר טופל על-ידי חומץ או עישון בתנורים. על מנת לאפשר כניסת העשן לתוך המכתבים היו מחררים או מבצעים חתכים או פותחים אותם.

החל מהמאה ה-16 ניתן למצוא את החותמות הראשונות שמאשרות ביצוע החיטוי. ומתי התבצעה בפעם האחרונה חיטוי דואר? בשנים 2001-2002 בעת התקפת האנטרקס בארה"ב.

האירוע באגודה המלכותית היה חג אמיני לאספני דואר מחוטה אך גם לאספני תולדות הדואר. **דניס** הציג דואר מאנגליה ומלטה; **מר אלן בקר** הציג את התקופה של 1805 כאשר הדואר עבר חיטוי בגלל קדחת צהובה; **ראינו תצוגה** נהדרת של ד"ר **לוציאנו דה צאנקה** מאיטליה שהראה מכתבים מתקופת הדבר במאות ה-14-16. התעניינות הייתה גם באוסף הנהדר של **מר סנדיק** מארה"ב שהראה

הוזמנתי להציג באגודה המלכותית לבולאות בלונדון, יחד עם עוד כמה חברים מרחבי העולם, בתצוגה לכבוד שלושים שנה לאגודת המחקר של דואר חיטוי – כך כותב לנו ד"ר הדי פייבל.

זו חוויה נהדרת להיכנס לאכסניה המפוארת של האגודה שנמצאת ברחוב DEVONSHIRE מספר 41 באחד הרובעים המפורסמים של לונדון, רובע WESTMINSTER. הבניין נרכש בשנות העשרים של המאה שעברה ב-25,000 ליש"ט. כיום שווי הבניין כ-5 מיליון ליש"ט, כלומר יותר מ-40 מיליון שקל.

ומי היו נשיאי האגודה? חלק ממלכי אנגליה.

המסורת נשמרת בקפדנות, כל אורח מתבקש לחתום בעת כניסתו ויציאתו. האורחים מחו"ל חותמים בספר נוסף, מיוחד, כך שעם פתיחת הישיבה המזכיר מברך אותם אישית.

הבניין בן שלוש קומות ומרתף ומרוהט בטוב טעם. בכל הקומות ישנן ספריות ענקיות עם ספרים מלפני 120-150 שנה. כל ספר או ירחון שחיפשתי גם מצאתי וניתן לצלם במקום תמורת תשלום סמלי של כ-35 אגורות לדף בשחור לבן או בצבע בתוספת מחיר.

חברי האגודה מגיעים לתצוגות והרצאות. ביום הכינוס שלנו, 6.11.2003, נכחו 81 חברים.

התצוגה מתחילה בשעה 13.00 ונמשכת כחמש שעות. לאגודה יש מסגרות של עצמה, בכל מסגרת ניתן להציג 9 דפי תצוגה בגודל דף פוליו.

את התצוגה ארגן **מר דניס ואן-דרוולדה (DENIS VANDERVELDE)** שהינו יו"ר האגודה לחיטוי דואר. האגודה מונה כיום 120 חברים מכל העולם.

עשרה אספנים מבין הבולטים בעולם הוזמנו להציג, כאשר כל מציג הציג מדינה מסוימת או אזור בו הוא מתמחה.

על גבי 53 מסגרות יכולנו לראות את מיטב

200 שנה לדואר של "רפובליקת שבעת האיים האיוניים"

המציג הישראלי יהודה קליינר הוזמן לכנס בין לאומי ביוון

נדירותם של המכתבים עם בולים אלה נובעת ממספר סיבות:

– מרבית תושבי האיים היו חקלאים ודיגיגים אשר לא הצטיינו בידעת הנקרא, כך שתכתובת מהאיים היא בכלל דלה.

– באותה תקופה היו כבר רגשות אנטי בריטיים חזקים והייתה פעילות לאיחוד האיים עם יוון ותושבי האיים התנגדו להשתמש בבול שנשא את דיוקן המלכה ויקטוריה, סמל לממשל זר.

– ניתן היה לשלוח מכתבים ללא תשלום מראש כאשר דמי הדואר נגבים מהנמען ובסניפי הדואר בעיירות הקטנות ובכפרים לא היו בולים להדבקה כדמי דואר. מתוך אסופו של יהודה קליינר מרעננה:

מכתב פנים מקפלוניה לקורפו, מבולי בבולי $1d + 1/2d$ בהתאם לתקנות. ניתן להבחין בערכים הנקובים רק לפי צבע הבול. בול ה- $1d$ הוא הכחול והודבק בצד הקדמי של המעטפה לכסוי התעריף באיים האיוניים. בול ה- $1/2d$ הודבק מאחור – זהו תעריף אוניית לוד האוסטרית. הבולים בוטלו ע"י נוצה בשני קווים אלכסוניים. חותמת קפלוניה 4 ביולי 1859.

ארונות ספרים, שולחנות קריאה, וכורסאות בסגנון התקופה והדבר השרה על התערוכה נופך היסטורי.

ספר מיוחד הוצא לתערוכה שכלל מסמכי כים מהשנים 1803-1807 הקשורים בדואר שהושאלו מהארכיון הלאומי של קורפו וכן צילומי פריטים מהאוספים שהוצגו.

בטקס הפתיחה נכחו כ-180 מוזמנים בניהם שר החקלאות (דווקא) שייצג את ממשלת יוון, בכירים מהדואר היווני, נציגי משרד החוץ היווני, ראשי העיריות, של האיים, מכובדים מקומיים למיניהם כולל הבישוף של קורפו וכמובן אספנים מקומיים.

התערוכה נמשכה שבעה ימים שבמהלך כה אורגן יום עיון בו הרצה יהודה קליינר על קשרי הדואר של האיים עם מדינות העולם, נערכו סדורים וביקורים וכמובן ארוחות ערב חגיגות.

שני מוצגים של ביל ליאסקאס מקנדה ושל יהודה קליינר כללו מכתבים עם הבולים של האיים האיוניים. בולים אלה הונפקו על ידי הדואר הבריטי בשנת 1849 בשלושה צבעים צהוב, כחול ואדום. בבולים לא מצוינים ערכים ואלו ניכרים על ידי הצבעים שלהם, כאשר

הצהוב מציין ערך של חצי פני, הכחול של פני והאדום של שני פני. הבולים אמנם נושאים את דיוקנה של המלכה ויקטוריה אולם הכתובת היא ביוונית באותיות לטיניות ופרושה "המר דינה של איניה". זה המקרה היחיד בו קיימים בולים עם דיוקן מלך אנגלי ובו כתובת של מדינה אחרת ובשפה אחרת.

האיים האיוניים כוללים את שבעת האיים הבאים: קורפו, קפלוניה, זנטה, איטיקה, סנטה מאורה, פקסוס וציריגו. ששת הראי שונים נמצאים בים האדריאטי והאחרון בים התיכון. האיים אוחדו לחטיבה אדמיניסטרטיבית אחת על ידי הוונציאנים ששלטו בהם במשך כארבע מאות שנה ומכאן גם שמותיהם באיטלקית.

עם חיסול הרפובליקה הוונציאנית על ידי נפוליאון בשנת 1799 עברו האיים לשלטון צרפתי עד ל-1802 כאשר בערבות של רוסיה, טורקיה וצרפת קבלו האיים עצמאות והוקמה הרפובליקה של שבעת האיים האיוניים.

אולם כבר ב-1807 חזרו הצרפתים לשלטון באיים עד שגרשו על ידי האנגלים ב-1814. האנגלים יצרו אוטונומיה שנקראה "האיחוד של שבעת האיים האיוניים" שמע"שית היו לפרוטקטורט אנגלי. בשנת 1864 צורפו האיים ליוון.

ההיסטוריה של הדואר באיים מתחילה ב-1803 כאשר הוקם הדואר של הרפובליקה (העצמאית) של שבעת האיים האיוניים. זו למעשה תחילתו של הדואר היווני העצמאי, גם אם נמשך ארבע שנים בלבד.

הנצחת 200 שנה לאירוע זה, התקיימה בחודש אוקטובר האחרון באי קורפו תערוכה בה הוזמנו להציג האספנים של ארבעת האוספים של האיים האיוניים, שזכו במדליות זהב בין לאומיות. האספנים היו גברת סופיה דרוסוס מיוון, גיראסימו וולאכוס מיוון, ביל ליאסקאס מקנדה ויהודה קליינר מישראל. בגלל מיעוט החומר מתקופת העצמאות של האיים הוחלט שהפריטים שיוצגו יהיו עד לצרף האיים ליוון בשנת 1864.

התערוכה נערכה בחסות האקדמיה לתרבות של אתונה, משרד הדואר היווני והספרייה הלאומית של קורפו. התערוכה התקיימה באולמי הספרייה הלאומית שהוקמה בקורפו ב-1836 בסגנון בריטי עם רהיטי מהגוני,

רשימת התצוגות ב"תלאבול 2004"

המציג שם האוסף ממסגרת עד מסגרת

דואר אוויר			
178	174	1948	התפתחות שירותי דאר אוויר עד 1948

גלויות מירב

186	179	ראשי מדינה במהלך המאות השונות	דוד קרוז
191	187	עולם הדגים	סוארס דה סייסילבו לואה

בולאים נוסאים

196	192	עולם בעלי החיים זקוק להגנה	חסינטו ויסור
200	197	הינשופים	אפרת משה
205	201	הרכיכות והאדם	רימר משה
209	206	קדימה! – על מזחלות כלבים וכלבי מזחלות	שוורץ אריה
213	210	שבעת המינים	השטברג ברוך
218	214	כאשר האדמה מתרוממת: ההרים	גלגוס פרנציסקו
226	219	ההרפתקה הימית	חוסה לואיס ארגון פנ
231	227	גני עדן במינים האיים	חואן ברברה
236	232	לכון מזרח	אנטוניו ארבלה
239	237	לאור החשמל	עוזריאלי עד
244	240	פחפ' דר' אלברט איימסטיין – חייו ופועלו	גבור ז'ק
249	245	ברה"מ מתחרות לשיתוף פעולה	ליבשיץ באום
252	250	רפואת שיניים	גלאון חיים
257	253	להתנהג בבטיחות ולשמור על הבריאות	מיר-יוחנן
261	258	חפאים מדעים בתחומים לא רפואיים	פורטוני דר' יצחק
269	262	כלי רכב-מכוניות	סגננדו הרדיה
274	270	תולדות התעופה עד 1914	ברק יצחק
279	275	משיית הטרוכדורים לאופרות	בלאו לביא-ליאופ
287	280	תנועת הצופים	לואיז מרטינו דה
292	288	משואה למוינה והמאבק להשרדות	פישר לורנס
297	293	האפיפיוריות: עבר והווה	אפיסקמן דוד
299	298	שטרות עותמיניים ושטרות מתקופת המנדט בארץ ישראל	נחום רפי

בולאות נוער

314	310	מחקר הסטרטוספירה לכיבוש החלל	חוסה מר גרנדלה
319	315	הסרט מתחיל-גא להתישב!	נוי זהר
324	320	חיפוש אחר מרפא	קפלה נעמי
329	325	פרקים בתולדות היהודים	לין אריה
334	330	מוסיקה ומוסיקאים בעידן הרומנטיקה	גרוס פדריק
301	300	ישראל-שימושים בסדרה הראשונה מן המניין	לייבו אלון
304	302	המשחקים האולימפיים	זימסטיין חונן
309	305	הצי: מספורת לכליה	רות ורדנ
339	335	מאחורי המגן – סיפורה של ההרז'יקה	שטשטסקי נחום

בולאות הדרכה

340	340	אוד מוצל מאש	חן דר' יצחק
342	341	פרשת דייפוס	יוליאן גצלטר
362	343	העולם המופלא של הבולאות	התאחדות הבולאים

המודיאן לדואר ולבולאות כל אדם – על בול זכויות האדם וההצעות לעיצוב

המציג שם האוסף ממסגרת עד מסגרת

מסגרות בודדות

1	1	מוקדמים קדם-בוליים	צבי אלכסנדר
2	2	שירותי הדואר במושבות היהודיות, 1918-1903	קרפובסקי איתמר
3	3	דואר קווי רכבת טורקיים בארץ ישראל	אלכסנדר צבי
4	4	דואר בתי מלון בתקופה העותמנית	יוסף שטיר
5	5	הלגיון היהודי 1920-1918	אלכסנדר צבי
6	6	ארץ הקודש תחת שלטון עותמני-דואר – קדם איגוד הדאר העולמי	יוסף שטיר
7	7	יחידות יהודיות במלחמת העולם השנייה	אלכסנדר צבי
8	8	מחנות הסגר בקפריסין 1947/8	אלכסנדר צבי
9	9	פ.ד.ג. – שירות משלוחי חירום מארה"ב לארץ ישראל	ד"ר רוברט פילדס
10	10	דואר קנס באמצעות בולים שאינם בולי דמי דואר	לייבו אדי
11	11	דואר מחדש לישראל	לני שאול
12	12	מי אומר שאין קשרי דואר?	פישר לורנס
13	13	דואר אוסטרי בלומברד-וונציה 1850 רישום ונתיבים, 1863	יוסף שטיר
14	14	סדרת דואר אוויר צרפת	ליון שמריהו
15	15	גלויות הזכרון "פ.קספי" צרפת 1937	ליון שמריהו
16	16	צרפת אולימפיאדת – 1937 הצעות ונטינות דפוס	ליון שמריהו
17	17	הכיבוש הרוסי של פולין והארצות הבלטיות 1939-1941	יוסף שטיר
18	18	חיפה – יופי שלא נגמר	גוס מאיר
19	19	הולנד הוצאה ראשונה: גלופות, תעריפים ונתיבים	צחור יעקב
20	20	המפה	קורן בנימין

ארץ הקודש

28	21	בתי הדואר בארץ הקודש לפני מלח"ע הראשונה	מיכאל באס
36	29	ממצרים לירושלים – מלח"ע ה-1 – 1914-1918	זכאי אברהם
40	37	סיפור-דואר, גרוש והגליית הטמפלרים הגרמנים וזרים אחרים מארץ-ישראל	אמיר יואל
48	41	חיפה-אפיוני הדאר	רמון ירמיהו
56	49	בולי ההכנסה של א"י המנדטורית (1918-1948)	מרטין כהן
64	57	בין שלוש רשויות דאר	אלוני צבי
72	65	תקופת המעבר 1948, דאר מנהלת העם	קרפובסקי איתמר
77	73	דואר הגטאות ומחנות הריכוז בשלטון הנאצי	ווידסלבסקי יעקב
85	78	תולדות הדואר של סדרת דואר עברי	סטיין רטמן
90	86	הולדת דואר עברי-גלויות הדפוס	ליון שמריהו
98	91	הצעות אמן, בולי נסיון והגהה להוצאת בולי דאר עברי	ד"ר רוברט פילדס
103	99	שירותי דואר צבאי ישראלי במלחמת העצמאות	דוד הלד
111	104	ארץ ישראל הערבית 1948-1958	אלכסנדר צבי

בולים מסורתיים

119	112	צרפת (השנים 1853/60)	ז'רדים קרלוס
124	120	ספרד: איזבל השנייה, 1855-1865	רמון מוריה קורטס דה
132	125	בלגיה	בורשטיין משה
137	133	אלבניה, התקופה העותמנית ותקופת העצמאות הראשונה	סלנט צבי
145	138	בולי הזכרון של ברה"מ 1924-1939	שטח שלמה

הולדות הדואר

150	146	אוסטריה ולומברד-וונציה (1.6.1850-3.12.1858)	סינק הנס
155	151	דואר קנס לאחר תקמת איגוד הדואר העולמי 1875-1940	פרוידליך יהושע
160	156	מוזמביק וחברת מוזמביק	גלסמן לט
168	161	דמי דואר	קסטריה ג'וז'ה מנואל
173	169	תולדות הדאר של אנדלוסיה בהר	סילברה רוצ'ינו

הפתעה בכספת...

פאולו ווקרי (Vaccari) מאיטליה הוזמן לאחרונה להעריך בולים שנמצאו בירושה שהייתה מונחת בכספת בנק. להפתעתו, נמצאה בכספת צמודה פינתית של 42 בולי פני שחור – הצמודה הגדולה ביותר הידועה מחוץ לאוסף המלכותי. הצמודה הוערכה ב-1.5 מיליון אירו. בכספת נמצאו גם שני אלבומים עם בוליה הראשונים של שוויץ מ-1843 עד 1852 ואלבום עם בולי המדינות האיטלקיות מ-1850 עד 1860. האלבומים הופקדו בבנק בין 1925 ל-1930 ומאז לא ראו את אור השמש.

החלטה נשיאותית בולאית

בצרפת

נשיא צרפת, ז'אק שיראק החליט להנפיק בול מן המניין חדש. לפי מסורת הדואר הצרפתי, החלטה כזאת מתקבלת תמיד בדרג הבכיר ביותר, כאשר כל נשיא מעורב בבחירת העיצוב המסמל, לדעתו, בדרך הטובה ביותר את צרפת שבהנהגתו. מדובר בכ-3 מיליארד עותקים של בולים כאלה מדי שנה.

מסע פרסום ענק יצא לדרך בסוף דצמבר 2003, כאשר כל הצרפתים נקראים ליטול חלק בתחרות עיצוב לאומית. וועדות אזוריות יבחרו מכל אזור 500 עיצובים וועדה לאומית תבחר 100 עיצובים סופיים שיוצגו בתערוכה.

"עקיצות" נגד ארה"ב והן תמיד פופר לריות בצרפת.

האם הסתיימה הספקולציה בבולי אירופה?

כפי שדווחנו כבר ב"שביל" הקודם – בולי נושא "אירופה" נמצאים בביקוש ספקולטיבי גבוה מזה כ-8 חודשים. העיתונות הבולאית העולמית מלאה במודעות קנייה של סדרות "אירופה" השנתיות.

במרכז הביקוש עומדות הפירומות הספרדיות "אפינסה" (AFINSA) ו"פורום" (FORUM) – (כאשר השנייה קשורה בראשונה). "אפינסה" רוכשת את הבולים עבור קבוצות משקיעים שאינם בולאים.

הפירמה הפסיקה לרכוש עוד בולי אירופה והעיתונות הבולאית תוהה האם עכשיו ירדו המחירים לרמתם הקודמת, אחרי שסדרות של \$3 לפני שנה-שנתיים עלו במחיר פי 20-25. זה עלול לקרות – השאלה היא האם המשקיעים יבקשו לממש "רווחים" מיד או שהחזרה לשוק תהיה טיפין טיפין.

גם במקרה השני המחירים ירדו, אך ייתכן והם יתייצבו על רמה קצת יותר גבוהה מאשר לפני הספקולציה.

גם בעבר היו גלים ספקולטיביים – חלקם הצליחו וחלקן הגדול נכשל. בולי אירופה הונפקו לראשונה בספטמבר 1956 ובשנה שעברה הנפיקו סדרות כאלה 50 מדינות.

בתחילה המליץ על הנושא השנתי ארגון מנהלות הדואר והתקשורת CEPT והחל מ-1993 הארגון המחליף POSTEUROPE. בתחילה הנושאים היו סימבוליים ומשעממים – ואילו בשנים האחרונות הנושאים מעניינים ומגוונים ויש בהם עניין רב לא רק לאספני נושא אירופה אלא גם לאספני נושאים אחרים.

בולים יש לאסוף בגלל ההנאה, בגלל הפן התרבותי והחינוכי שבהם – ולא כהשקעה. נכון, כלולו מקווים שיום אחד, כאשר נמכור האוסף, נוכל לקבל בעדו יותר מאשר שילמנו. זה אכן קורה לפעמים אך בואו נשאיר לסוחרים למלא את תפקידם – לקנות ולמכור ולהרוויח על התיווך. ♦

מה לצרפת ולמנהיג מוסלמי (אפגני)?

ב-9 בספטמבר 2003, הנפיקה צרפת בול לזכרו של אחמד שאח מסעוד, אשר נרצח ב-9 בספטמבר 2001, יומיים לפני המגה-טרור במגדלי התאומים. מסעוד נרצח ע"י 2 מתחזים לעיתונאים ערביים שבאו לכאורה לראיינו, כסגן נשיא ושר ההגנה של הממשלה האפגנית, אשר לחמה במשטר הטאליבן שהחזיק אז ברוב שטחה של אפגניסטן. הפצצות הוסתרו במצלמה של המתנקשים.

מסעוד נולד ב-1953 כבן לקצין אפגני בקאבול. אחרי לימודי ארכיטקטורה (שלא הספיק לסיים) התחיל בקריירה צבאית כמורד במשטר הקומוניסטי. אחרי סיום הכיבוש הסובייטי ב-1979 הספיק להגיע למעמד של שר עד שהטאליבן כבש את קאבול.

לא מעט צרפתים, הרימו גבה – מה לצרפת ולאזכור מנהיג מוסלמי, אפילו אם הוא שייך לצד הטובים? אך לממשלה הצרפתית היה חשוב כנראה להפגין את מדיניותה המדגישה את הקשרים הטובים עם העולם הערבי. ולמה לא לרמוז שארה"ב לא הצליחה לשמור על חיי בעל בריתה, כפי שהתחייבה?!

הטעות הגדולה של אספן אמריקני

חברת המכירות הפומביות "גרג מנינג" מארה"ב ידועה כמוכרת אוספים שלמים בלבד והמחזור שלה ממכירות בולאיות מגיע לעשרות מיליוני דולר בכל מכירה. במכירה מדצמבר האחרון תואר פריט אחד כך:

"הטעות הגדולה של אספן אמריקני בלתי זהיר – 98 בולים שמחירים הקטלוגי בין 10000 ל-15000 דולר כל אחד".

מסתבר כי האספן "הלא זהיר" קנה את האוסף מסוחר בולים במחיר של יותר מ-100,000 דולר. הוא שלח את הבולים לאכספריטזה. התעודות עלו לו 5,000 דולר והעידו כי יותר ממחצית הבולים לא תוארו נכון: לכמה היה דבק חדש, כמה נצבעו כדי ליצור רושם שמדובר בתשנית נדירה על נייר כחלחל, כמה היו נסיונות דפוס לא יקרים שעברו ניקוב חדש ועוד. כל האוסף נמכר ב-7,500\$ והמוכר קיבל בחזרה לפחות את עלות ביצוע בדיקת המומחים כאשר השקעתו ירדה כולה לטמיון. העתונאי לס וויניק, המביא את הסיפור במדורו ב-LINNS, מספר כי סוחר הבולים נמצא כיום בכלא-אך אין לכך קשר לעיסקה המתוארת כאן.

(מתוך, 22 LINNS STAMPS, מרץ 2004)

עירק מודיעה כי הדפסי הרכב "קואליציה" אינם חוקיים

איגוד הדואר העולמי הפיץ באחרונה חוזר בין המדינות החברות לפיו הדפסי הרכב באנגלית "Iraq in Coalition Occupation" על מספר בולים עירקיים לא הונפקו ע"י דואר עירק. עירק קוראת לכל חברות UPU להלחם "במעשה פיראטי" זה. מקור הזיוף לא ברור, אך בולים אלה ממשיכים להופיע במכירות באינטרנט.

הדואר בעירק פועל בצורה סבירה ואילו הדואר הצבאי האמריקני שם מטופל על-ידי חברה אזרחית שזכתה עוד לפני המלחמה במכרז לאספקת מזון, שירותי כביסה, דלק, מוצרים מוקפאים ושירותי דואר לצבא האמריקני. התפעול נעשה באמצעות חיילים ספורים וכ-300 עובדים אזרחיים. הדואר מחולק מ-12 מרכזי חלוקה בעירק, כאשר לגדולים ביניהם מגיעים שקי הדואר בהיטס. כאשר בעירק מעל ל-100,000 חיילים שברובם בתנאי עתה מתמדת, לא פלא שבתחילה פרק הזמן הממוצע למסירה היה כ-30 יום. כיום 14 משאיות ענק מעבירות כל יום כ-2 טון דואר ומשך זמן ההעברה הוא 7 עד 10 ימים. בכל משאית טלפון לוויני וחבור לאינטרנט. למי שאיכות מקלעים ולווי צבאי. 3 עובדים אזרחיים של הדואר נהרגו עד חודש ינואר 2004.

והתוכנה מזהה ע"י השוואה את המספר הקטלוגי.

האגודה הבולאית האמריקאית (APS) עוברת דירה

המקבילה האמריקאית של התאחדות בולאי ישראל ממוקמת בבניין גדול משלה בסטייט קולג', במדינת פנסילבניה.

לאחר וויכוחים רבים, החליט הארגון על פרויקט שאפתני למעבר לבניין מרווח הרבה יותר. הספרייה הבולאית הענקית, במקומה הנוכחי מוגבלת ביכולתה להמשיך לגדול ואין מספיק משרדים למפעלים שונים של האגודה, כמו למשל ארגון מכירות חומר בולאי בין החברים.

APS רכשה מפעל ישן לגפרורים בעיירה בלפונטה (גם כן בפנסילבניה) והתחילה לשפץ ולהתאים אותו ליעוד החדש. בשלב ראשון שופץ חלק ואף הושכרו משרדים ל-3 דיירי משנה. השטח הכולל יהיה של כ-100 אלף רגל מרובע ובתוך זה 2800 מטר של מדפים לספרייה בולאית.

בספט' השנה מכר APS את הבניין הנוכחי ב-2.4 מיליון דולר, המכסים את עלות קניית בית החרושת לגפרורים, את עלות השיפוץ ומשאיר גם רווח.

הנשיא שיראק יבחר את העיצוב הסופי. הבול יופיע בינו' 2005.

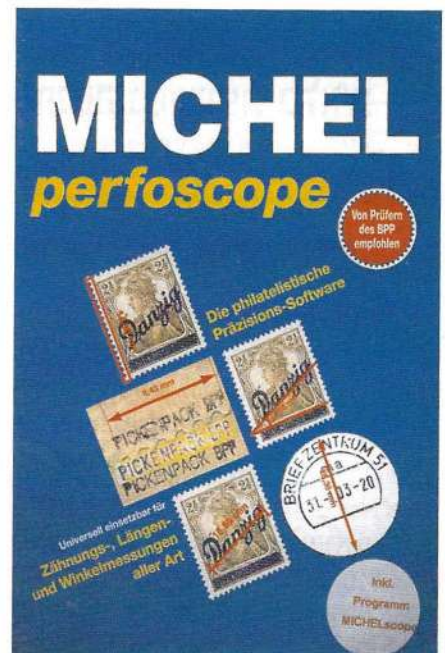
ההנחיה היחידה היא: "העיצוב צריך לבטא את מחויבותה של מאריאן לסביבה ולערכיה הבסיסים של הרפובליקה".

מיכשור בולאי חדש של MICHEL

המו"ל הגרמני Michel התחיל לאחרונה בשווק תוכנה חדשה Michelperfoscope, אשר עם מחשב אישי וסורק ומבצעת מדידה מדויקת של נקבובים שונים, אורכים וזוויות. היא יכולה למדוד ניקבוב גם כאשר הבול מוצמד למעטפה או הנו חלק מצמד. זה של 4 או יותר. עלות התוכנה 69 אירו.

תוכנה נוספת היא Michelscope הכוללת בסיס נתונים בן 12 אלף תמונות של בולי מדינות דוברות גרמנית. סורקים את הבול

השני – פרחי בגונייה – שהם פרחי הנוי הנפוצים ביותר באי.

בולי אירופה 2004 בנושא "חגים"

ליכטנשטיין היא הראשונה שהנפיקה ב-3 בינואר בולי "אירופה" לשנת 2004. הנושא המשותף השנה, שעליו המליצה Port Europ הוא חגים" או "חופשות". להרבה מדינות אירופה יש לנושא היבט כלכלי חשוב ואף קריטי, כאשר לבתי מלון, אתרי תיירות, נופש ובריאות תפקיד מכריע בכלכלה הלאומית. המעצבת קורונה מרקסר קוראת ליצירה שלה "התרוממות לחופשות חלומיות". מב

חינה בטיחותית לא מומלץ סתם להיתלות על כדור פורח כדי לבקר בארצות רחוקות מעבר לים – אבל אם זה חלום – למה לא? ♦

בולים חדשים מהעולם

PLAYBOY על גליונית זכרון מסנט וינסנט

IGPC – הסוכנות הבולאית העולמית הנפיקה עבור איי סנט וינסנט גליונית זכרון לרגל יובל למגזין "פלייבוי". כראוי לבול ממלכתי-אין בגליונית "תמונות אמצע" מפורסמות. ככל הידוע-הודפסו כבר מספר תוויות בנושא זה תוך נסיון לשווקם כאילו הם בולי דואר "ממדינות" לא קיימות או תוך שימוש בשמות מדינות קיימות (שכמובן מעולם לא אישרו הנפקה דוארית כזאת). בולי העולם.

קטלוג Michel קיטלג יותר מעל ל-500.000 בולים

ההוצאה לאור של הקטלוג העולמי "מיכל" (Michel) שהוא הקטלוג המקובל ביותר בארץ, הודיעה כי ב-26 באפריל 2002 קיטלגה את הבול מס' 500.000 (במצטבר בכל 15 הכרכים). הכוונה למספרי קטלוג "שלמים" ללא תשניות. להלן הטבלה לפי אזורים (כמו כרכי הקטלוג):

מס' הבולים	אזור	כרך
12,240	גרמניה	גרמניה
25,190	מרכז ומערב אירופה	אירופה 1
32,090	דרום אירופה	אירופה 2
26,580	צפון אירופה	אירופה 3
28,960	מזרח אירופה	אירופה 4
28,100	מרכז וצפון אמריקה	עולם 1
52,370	האיים הקריביים	עולם 2
39,850	דרום אמריקה	עולם 3
30,600	צפון וצפון מזרח אפריקה	עולם 4
47,910	מערב אפריקה	עולם 5
37,630	מרכז ודרום אפריקה	עולם 6
34,170	אוסטרליה, אוקיאניה ואנטרקטיקה	עולם 7
40,370	דרום ודרום מזרח אסיה	עולם 8
34,980	מרכז אסיה	עולם 9
28,960	המזרח התיכון	עולם 10
500,000	סה"כ	

בולי פרחי קיץ באיסלנד

איסלנד הנפיקה בינואר 2004 – 2 בולי פרחי קיץ. ציפורני החתול הם פרחים מאוד רגישים לכפור ולכן נאלצים בארץ הקרח להתחיל לגדלם בחממות או בתוך הבתים כבר במרץ או אפריל ואח"כ לשתלם מחדש. מסתבר שלפרחים אלה תפקיד חשוב בצמיח צום אוכלוסיית זבובי הכרוב, שמזיקים מאוד לצמחי הגן. על פרח בודד ניתן למצוא שלל צבעים – למשל חום, צהוב, ותפוז. על הבול

- ב-50 השנים הראשונות עד 1889-177 לשנה.
- ב-50 שנים בין 1890 ל-1939 – 1,333 לשנה.
- בעשור 1940-1949 – 2,684 לשנה.
- בעשור לאחר המלחמה 1950-1959 – 2,591 לשנה.
- עשור שני אחרי המלחמה 1960 – 1969 – 5,486 לשנה.
- עשור 1970-1979 – 7,229 לשנה.
- עשור 1980-1989 – 8,793 לשנה.
- עשור 1990-1999 – 12,079 לשנה.
- בשנים האחרונות יותר מ-14,000 לשנה.

אינפלציות הבולים מובלת על-ידי 2 גורמים עיקריים שמחזקים זה את זה יותר ויותר – אופנת האיטוף לפי נושאים והפעילות העיסוקית של "סוכניות פילטליות" בין לאומיות. לזה מתווספים השינויים המדיניים לפיהם מתפרקים גושים גדולים להרבה מדינות עצמאיות שגם הן מבקשות חלקן ב"עוגה" הבולאית העולמית.

מהעיתונות העולמית

חברת "תולדות אירופה" – מתארת תצוגות מתערוכת THEMAFRANCE האחרונה בנושא "אירופה", מגילת הזכויות של האיחוד האירופי, איחוד כרתים ויוון, הפרדות סלובקיה מצ'כסלובקיה ועוד.

חברת "בעלי חיים" – מוקדשת לזוחלים, פרפרים (סדרה ארוכה של גלויות מסיון), הקנגורו, יונקים נדירים, הסרטן היבשתי.

Gibbons Stamp Monthly (דצמ' 2003)

העיתון מפרסם מדור קבוע של התפתחות מחירי בולי אנגליה, החל מ-1997. כמו מדדים אחרים, נבחרו מספר בולים מייצגים ומערכת העיתון עוקבת אחרי המחירים שהושגו עבורם במכירת פומביות וגם במחירוני הסוחרים. בסוף אוקטובר 2003 האינדקס עמד על כ-364 נקודות שהם 47.4 אחוז מעל לאינדקס ההתחלתי. ליד טור השינוי המצטבר מופיע גם טור הריבית הבנקאית המצטברת באותה התקופה – שהיא הסתכמה ל-26.4 אחוז בלבד. בין ינואר 2003 לאוקטובר 2003 האינדקס הבולאי עלה ב-15 אחוז, קצב גידול מחירים ללא תקדים מאז בניית המדד. בכל זאת, אין אנו ממליצים לקוראנו לקנות בולי אנגליה למטרת השקעה.

בפריטים שהם "נסבלים" בלבד. ערכם בתצוגה נושאת נקבע לפי מרכיבי ציור הקיימים בהצעה ושאינם מופיעים בבול הסופי. אם יש אפשרות להמחיש את תת הנושא הספציפי בפריטים בולאיים אחרים, לא מומלץ להציג בולי ניסיון מצולמים אלה. אגב, צילומים דומים לאלה, בשחור לבן, הופצו באותה התקופה – מודבקים להודעות פרסומיות של ההנפקות החדשות וניתן היה לרכשם ב-0.75 מרק. לצילומים אלה אין שום ערך בולאי.

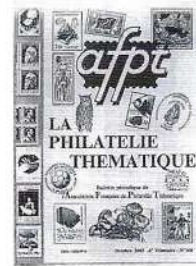
החברת הקודמת הוקדשה כולה למוסיקה, החברת המיוחדת של חוג "מדע וטכנולוגיה" – עוסקת בחקר מאדים, כדורים פורחים, אטום ועוד.

חברת "גיאולוגיה ופרה-היסטוריה" – עוסקת בהרבה חדשות, קריסטלים, מוזיאון המכירות בצרפת, העיר "קובאלט" בקנדה ומאמר של חברינו יוסי חרש על מכירת.

חברת "הדת" – מביאה הפעם מאות חותמות חדשות ותיאור מפורט של תוכן בולי דת מעשרות מדינות.

חברת חוג "פרחים" – מביאה מאמר על פרחי הרי האלפים, זרי דפנה בחותמות ביול ומכתבים מניו זילנד שנכתבו על עלים (העלה שימש כגלוית דואר).

חברת חוג "ספורט" – כוללת מאמר על משחק הרגבי, על "טור דה פרנס" (אופניים), מרוץ מכשולים (על סוסים) ועוד.

La Philatélie Thématique אוקטובר 2003

האגודה הצרפתית לאי סוף בולי נושאים מפ' רסמת ביטאון כללי 4) גליונות (בשנה), המלווה בפרסומים נפרדים של קבוצות מחקר ספ' ציפיות.

ביטאון מס' 168, מאוקטובר 2003, פורסם מאמר בן 9 עמודים על בולי ניסיון מצולמים גרמניים. בתקופה שבין סוף שנות ה-50 ותחילת שנות ה-70, דואר מערב גרמניה שמר בארכיונים שלו העתקים מצולמים בשחור לבן של הצעות מעצבים להנפקות חדשות וכמו-כן נהג לפרסם חברת שנתית עם ההצעות שהוגשו.

לפני מספר שנים עבר המדפיס הממשלתי הגרמני כתובת וחיסל את הארכיונים שלו. ארגז עם צילומים מצא דרכו לשוק הבולאי. בולי הנסיון הוצעו למכירה כבוודדים במחירים הנעים בין 70 ל-150 אירו.

המאמר מפרט את כל הידוע בנושא, מנתח את הממצאים ומגיע למסקנה כי בניגוד לפריטים מקוריים, שנטלו חלק מתהליך הייצור של הבולים והם בעלי חשיבות בתצוגה תחרותית, מדובר כאן

Products | Downloads | Support | Search | Worldwide | Microsoft

Microsoft

Home | Research | News | Collaboration | About MSR

Research

Home

The Penny Black Project

Overview

The introduction of the Penny Black stamp played an important role in the reform of the British Postal System during the 1830's. Before this time, postage fees were based on weight and on distance involved. Postage had to be calculated for each letter, and was typically paid by the addressee. The introduction of the Penny Black shifted the cost of postage to the sender and eliminated the complexity of postage computation by requiring a uniform, low rate.

As with the British Post of the 1830's, Internet email is becoming increasingly expensive for message recipients. In the current case, the culprit is spam. Although spam does not constitute a monetary expense for most users, it does require time and attention (and hence productivity) to deal with spam. Moreover, measurable costs associated with spam are incurred by providers of network services, and these costs are increasing daily.

חברת מייקרוסופט ופרייקט "הפני השחור"

מייקרוסופט התחילה במחקר להנהגת תשלום על שיגור "דואר זבל" באינטרנט.

הכוונה להמציא טכנולוגיית שבאמצעותן ניתן לחייב שולחי דואר כמותי (מבלי שהנמען ביקש זאת) בתשלום – לאוו דווקא כספי. אם עבור כל דואר כזה ייגרם לשולח ביזבז של 10 שניות עיבוד אחת בלבד, הרי למעשה יעלה לו ביוקר לשגר כמויות. הוא יצטרך להצטייד בחומרה חזקה, במודמים רבים וכך הלאה.

כשם שמהפכת הדואר שהביא הפני השחור – כאשר בניגוד למצב הקודם בו התשלום חל על הנמען – את הבול חייב לקנות השולח – כך גם רעיון זה יביא להטלת תשלום על השולח והנמענים יעבדו ביעילות רבה יותר עם האינטרנט.

תעריפי הדואר הימי של האיים הבריטיים. יש בפרק הנ"ל סקירה על סוגי התעריפים כגון: תעריפים פנימיים, תעריפי דואר אניות, תעריפי דואר מועדפים ותעריפי חבילות. פרק נוסף עוסק בחלוצי הקשר הימי באמצעות אניות. הפרק מלווה ברשימת האניות, תאריכי ההפלגה וההגעה וחברות האניות. נתונים אלו הכרחיים להבנת תולדות הדואר הימי.

מאחר והספר עוסק בחותמות הרי ההי סברים על תעריפי הדואר הם משניים ומוסברים בקצרה. הספר מלווה בדוגמאות של מכתבים המוסברים במפורט. בספר כ-1400 סוגי חותמות של דואר ימי והוא הספר המפורט ביותר מסוגו והחדשני בכך שיש בו הסבר על התעריפים. ספר חובה לעוסקים בתולדות הדואר הימי.

יגאל נתנאל

שמחשיב עצמו ככזה לעבור עליהם ביסודיות, חותמת אחרי חותמת ולמצוא את אלו השייכות לנושא שלו.

אפשר להשיג את הקטלוג החדש בכתובת הבאה תמורת 15 יורו במזומן, ושם אפשר לברר גם לגבי שאר החלקים.

Sten-Anders Smeds, Slatterv. 23A, SE-756 46 Uppsala

דוא"ל sasmeds@swipnet.se

נחום שרשבסקי, ירושלים

קטלוג חותמות תימטיות שוודיות - חלק 7, האגודה התימטית השוודית, 2003

הקטלוג הזה שהגיע באחרונה לספריה כולל חותמות אירוע, חותמות מכונה וחותמות מאוירות רגילות מהשנים 1989-1987, כאלפיים בסך הכול. גם ששת החלקים הקודמים נמצאים בספריה. הקטלוג הוא דו-לשוני, שוודית ואנגלית, ולכל חותמת יש מספר המורכב מהשנה ומספר סידורי בתוך השנה.

הקטלוג נכתב על ידי ובשיל אספנים תימטיים, לא אספני חותמות, ולכן נעשה מאמץ רב לכלול מידע על מה שרואים בחותמת – מי האדריכל שתכנן את הבניין, היכן ומתי נבנה הקטר, מהי בדיוק יצירת האומנות ומי האמן וכדומה. יש גם אינדקס תימטי הכולל נושאים רבים, ואפילו יודאיקה. לדעתי הקטלוגים האלו הם כלי הכרחי לאספן התימטי הרציני ואני ממליץ לכל מי

Robertson Revisited

הספר של קולין טיברט עוסק במחקר של החותמות הדואריות הימיות של האיים הבריטיים ומבוסס על עבודתו של אלן רוברטסון.

Robertson Revisited

A study of the Maritime Postal Markings of the British Isles based on the work of Alan W Robertson

Colin Tabart

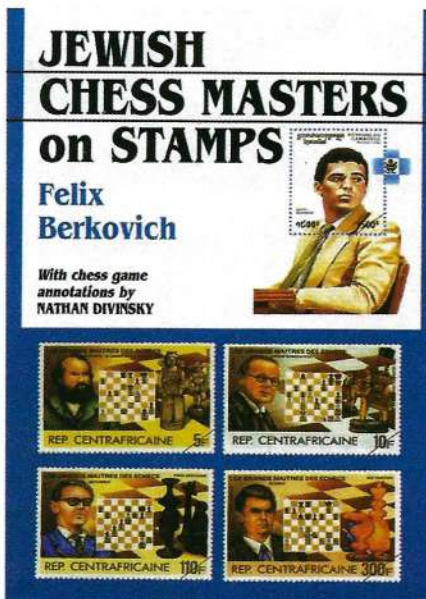
עיקרו של הספר הינו רשימה מלאה של החותמות של ערי הנמל לפי סדר האלפבית מלווה בציורי החותמות בגודל מלא והמסומנות לפי סדר כרונולוגי. לפרקים העוסקים בלונדון וליברפול. נוסף תת פרק העוסק בסימני ההתחשבות לפי האמנה האנגלו אמריקאית משנת 1849. אלו הם דמי הדואר שנגבו עד היעד מצויינים בסנטיים cents ואשר רק שני ערים אלו יכלו לגבות.

בין החותמות נוכל לזהות סימני paquebot וחותמות מכתבי אניות. על אף שעיקר הספר הינו החותמות הימיות הרי שבתחילת הספר יש פרק המסביר את

Jewish Chess Masters on Stamps

Felix Berkovich, 136 ע', כריכה קשה, פורסם בשנת 2000.

המחבר, מהנדס יהודי שהיגר מברמה"מ לארה"ב ב-1982, הוא שחקן שחמט אספן בולים ויודאיקה. ספרו נאה זה מחבר בין שלוש תחביביו וכולל צילומי צבע של בולי אמני שחמט ייחודים ומעטפות עם חות

מודעות חילופין

1. אספן מארה"ב מחפש מעטפות שנשלחו ע"י חברי כנסת או שרים מהכנסת / מעטפות רשמיות של הכנסת.
לפנות ל-Gerald Vaiser-7
gvaiser@netzero.net
2. נותן בולים בלתי חתומים מברה"מ 1985-1981, הונגריה (סדרות אמנות), מונגוליה (חלל, ספורט, דתות) תמורת בולי ישראל 1992-2003 (חתומים ולא חתומים). פרשליטין ולדימיר, רח' ירוש' לים / 14ב53/ ב' עפולה 18251 - טל: 051-256775
3. מחליף מעטפות מבוללות בסדרות של מות או בגיליונות זיכרון (הנפקות חדשות) מאיטליה תמורת ישראל -
Mo Fiorentino, St. Castello Mirafiori 19/C
ITALIA - 10135 Torino
4. בולי קנדה תמורת בולי ישראל:
Ken Hollomby, 16 Golf Road, Arundel
QC, Canada J0T 1A0
hken@rougenet.qc.ca
5. מחפש ישראל הכל, עם שובל, לא חתום מ-1948 עד היום (גרמנית):
Guenther Deiss, Neuhauserstr. 45/1
D-73760 Ostfildern - GERMANY
6. מחפש ישראל שבלים חתומים ולא חתומים, מי"ר (ללא שבלים וצמודות גלופה), גלויות מירב, יודאיקה. מציע גרמניה, אוסטריה, בלגיה, בריטניה וכו'. שפות גרמנית ואנגלית.
Hans-Peter Foerster, Darmstaedter Str.
18, D-70376 Stuttgart - GERMANY
7. אוסף ישראל הכל, שובל, חתום ולא חתום, טלכרטיס, גלויות חג מולד, יודאיקה. מציע גלויות ומכתבי חג מולד. (צרפתית וגרמנית):
Edme Klett, 8, rue de la Belette, Schweighouse/Moder, F67590 FRANCE

בולי מוגרבי

פינסקר 2 ת"א 63323

הגיעו לידינו אוספי בולים
מיוחדים בנושאים:

*** יודאיקה * אומנות * דגים ***
*** פרסי נובל * מוסיקה * חלל ***
*** קולנוע * תחבורה * אישים ***
*** נדירים פורחים * לא מנוקבבים ***
וחרגים

טל': 03-5289012,
פקס: 03-5251240

שבדיה ואלנד. כולם ינפיקו גיליונות זיכרון עם בול או יותר. כל אחד מהשירותים הבולאיים הנורדיים ישווק את כל 8 הגיליונות בקפיל מיוחד.

הגיליונות של אלנד, המובאת כאן מראה את Fenja ו-Menja שהיו עבדים של המלך פרודי. הם אולצו לטחון זהב עבור המלך עד אשר, לבילה אחד, צבא שנחת מאונייה הכריע את המלך ושבה את פניה ומניה. הפעם, הם אולצו לטחון מלח על האונייה. האונייה שקעה, אך שני העבדים הענקיים המשיכו לטחון המלח גם בתחתית הים. לכן הים הוא מלוח עד היום.

תערוכה אירופית 2005 - BRNO

צ'כיה מארגנת ב-10 עד 15 במאי 2005 תערוכת בולים אירופית, בחסות FEPA, בעיר ברנו. כאשר אין כמעט תערוכה

כות עולמיות, צפוי לחץ גדול מצד המציגים הפוטנציאליים. ישראל, כחברת FEPA, הוד זמנה כמובן גם היא. רשאים להשתתף תצוגות שקיבלו 75 נקודות לפחות בתערוכה לאומית או בין לאומית. זאת ב-10 השנים האחרונות. נציג ישראל לתערוכה הוא דני פישר וההרשמה תסתיים ביוני השנה. (הטל-פון של דני פישר הוא 03-5275852).

מות שחמט הנוגעות להם. שטייניץ, לסקר, בוטוויניק ועד האחיות פולגר - בסה"כ 20 אמנים זוכים לפרקים ביוגרפיים. אמני שחמט יהודיים, שהמחבר לא מצא בולים המציגים אותם -- לא נכללו (למשל טרטקובר או זיגברט טאראש).

לא נכללים שחקנים שלא אהבו להזכיר את השורשים היהודיים שלהם - כמו בובי פישלדברי המחבר הוא סירב לשחק שחמט בשבת באולימפיאדות 1966 אך יותר מאוחר כתב לעיתונים שונים שיפסיקו לכנותו יהודי ואף העיר הערות אנטישמיות בעת משחק עם ספאסקי. במבוא מציין המחבר עצמו כי הספר אינו קטלוג או מחקר בולאי מעמיק והוא מיועד כספר קליל, לעידוד איסוף בולים, משחק שחמט וליצור עניין בקרב הנוער בנושא יודאיקה. ביבליוגרפיה ואינדקס ממצים הופכים הספר בכל זאת לחשוב עבור המעוניינים לחקור. הספר עולה בארה"ב 40 דולר.

מיתולוגיה נורדית ב-8 מדינות צפון אירופה

8 שירותים בולאיים התארגנו למבצע שווק בשם "בולי פסגת העולם". נושא ההנפקה המשותפת הוא אלים מהמיתולוגיה הנורדית. השירותים הבולאיים המשתתפים הם דנמרק, פינלנד, איי פארו, גרינלנד, איסלנד, נורבגיה,

מקרים מעניינים

איגרת אוויר שהונפקה על-ידי ישראל

ברצוני לעדכנכם כי קק"ל הוציאה לאור כבר בסוף חודש פברואר 2003 בול של 1.50 ש"ח עם תמונתו של אילן רמון ז"ל וכן גיליון של 15 ש"ח וקפיל עם מילותיו האחרונות.
משה קול-קלמן, קיבוץ להב

הערת המערכת: יש בקרב אספני הבולים שלנו הרבה אספני תוויות קק קיימת לישראל. אין אנו נוהגים בד"כ לפרסם את תוצר קק"ל. זאת כיוון שלצערנו, הרבה ילדים ועמך ישראל מתבלבלים בין בולי דואר לבין התוויות הללו. לא פעם יש שימוש בתוויות קק"ל במקום בולי דואר ונגרמים הפסדים לרשות הדואר. להוכחה – קטע מעטפה שעברה בדואר ב-25 באוגוסט 2003, חתומה בחותמת דואר ת"א 2003 ובמקום בול דואר – תווית אילן רמון.

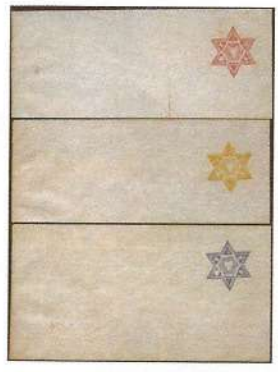
הדוכן עלה \$3,500 והתשלום לא הוחזר, בהתאם לתנאי מפורש בחוזה השכירות. התערוכה החרימה גם לוחות עם "הבולים" הנושאים את שם ניג'ר (Niger) – אמנם המדינה קיימת אך בוליה מודפסים על-ידי מספר סוכנים שכל אחד טוען כי הוא המוסמך היחידי ובעל חוזה תקף עם שר הדואר הניג'רי. דואר ניג'ר הודיע ל-UPU כי הבולים אינם חוקיים. אותו סוחר בולים – חברת Conquest Trading Corp. ושמות נוספים בבעלות Algiras Satas, "נזרקה" כבר מתערוכת פילאקוריה באוגוסט 2003. שם הוא ניסה למכור תוויות המראות את נבחרת הכדורגל הדרום קוריאנית תחת שם מדינה "אי החופש". אגב, סוחר ידוע מלונדון נאלץ גם הוא שלא לפתוח כלל את הדוכן ששכר בסיאול כאשר התברר לו שלא יוכל לשווק תוויות.

גם בתערוכת "תלאבול 2004" בת"א הושכרו דוכנים בתנאי מפורש שלא ימכרו בהם בולים לא מוכרים. (תוויות קק"ל מותרות – אם מוצגות כתוויות ולא כבולי דואר). ♦

הדואר הבריטי ניצל ההזדמנות העיסוקית ותוך פחות מחודש הנפיק גליונית זכרון בת 4 בולים. מאחר ולא היה זמן ליצירת עיצובים מקוריים, השתמש הדואר בצילומי עתונות מהמשחק. אך לפי ההנחיות אין להציג דמויות של אנשים חיים להופיע על בולים. הפתרון היה מתוחכם: הקבוצה מצולמת במעגל מלמעלה, בבול שני מהגב, בשלישי – יד אנונימית לכאורה המחזיקה בגביע וברביעי – דגלי הקבוצה וקהל מטושטש בכונה.

ראש פר במגן דוד?

במכירה פומבית של "קולר" מס' 320 (Kohler) בגרמניה הופיע פריט המיוחס למולדביה (רומניה) משנת 1860 לערך. הוא מתואר כנסיון דפוס לדבר בול (מעטפה או גלויה עם בול מודפס בצורת מגן דוד שבמרכזו ראש פר והערך הנקוב הוא 2 פארלה; הנסיונות הם בצבע אדום, צהוב וכחול). הם מאוספו המפורסם של בורוס והמחיר ההתחלתי נקבע ל-1,500 אירו. האם יודע מישהו את סיפור דבר הבול הזה? האם יש כאן קשר יהודי?

סוחרי בולים נזרקים מתערוכות בגלל שווק "בולים" לא חוקיים

סוחר בולים מליטואניה ששכר דוכן מכירה בתערוכת הונג-קונג 2004 אולץ לסגור הדוכן ביום הפתיחה – 30 בינואר 2004. במכתב מנכ"ל דואר הונג-קונג לסוחר צוין כי בבקורת נמצאו 5 סדרות בולים שהוצעו למכירה ואינם בולי דואר שהונפקו על-ידי רשויות דואר מוכרות.

זיופי "ספרטי" חוזרים למשפחה

מחברת עם 235 זיופי בולים שניתנו במתנה על-ידי ספרטי (Jean de Sperati) לבתו – איבון פושר ספרטי נגנבו בצרפת ב-1967. האוסף הופיע במכירה פומבית בניו יורק ב-2002 ועכשיו חזר לבת.

ספרטי האב, אמן ציור, מומחה בצילום וכימיה, "רובנס של הבולאות", זיף בחייו יותר מ-500 בולים מעשרות מדינות. הזיופים היו מוצלחים כל כך – שספרטי התקשה לשכנע את אנשי המכס הצרפתי, שעצרו אותו במעבר הגבול באשמת הברחת בולים נדירים – כי הבולים שבידו הם מעשה ידיו. גם מומחים שהמכס התייעץ בהם טענו שמדובר בבולים אמיתיים. רק כאשר נתנו לו לצייר במעצר – הוכיח ספרטי שלא הבריח דברי ערך ושוחרר.

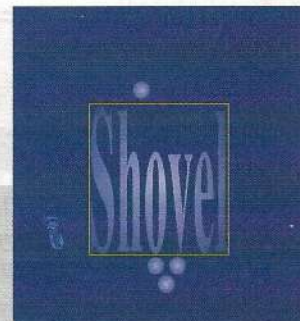
בשנת 1954 קנתה האגודה הבולאית הבריטית מספרטי את הזיופים ואת הכלים. לא מעט מהזיופים האלה יקרים כיום יותר מהמקור והרבה אספנים מבקשים להשיג "ספרטי" משלהם.

לחיות או לא לחיות בבולי אנגליה

בנובמבר שנה שעברה זכתה אנגליה בגביע העולם ברגבי במשחק מול אוסטרליה בסידני.

Israel Philatelic Federation Magazine

No. 51-52 • APRIL 2004

- TELABUL 2004 National Stamp Exhibition 3-6 May Tel Aviv
- Special Supplement: Radio & Aviation of Giancarlo Morolli
- Dr. Magier: The Queens of Agriculture Philately

הכנס ה-17 של בולאי ישראל • 23 דצמבר 2003

שעת הדרכה לנוער

קהל המשתתפים בכנס

הרצאה בולאית לדור הצעיר

בתמונה: מירה סופר מעצבת בול חודשי השנה, שנבחר לבול היפה לשנת 2002; לידה, משמאל: יעקב וידס, מ"מ מנכ"ל השירות הבולאי